

VK Idablokk saavutas EVF rahvaliiga sega II tugevusgrupis esikoha

Timo Juursalu
Alutaguse valla spordispetsialist

Aprilli keskel toimus Kääriku Spordikeskuses Rahvaliiga finaalturniir, kui kahe päeva jooksul selgusid võitjad seitsmes tugevusgrupis. Kokku peeti finaalturniir 28 põnevat kohtumist.

Sega II tugevusgrupis, kus sel hooajal osales kokku 28 võistkonda, jõudsid finaalturniirile Idablokk, VK Arte, Infraroad ja Krowki. Alutaguse valda esindav VK Idablokk kuulus A alagruppi koos võistkondadega Krowki, Mustvee Puiduhundid ja Vinni vald.

Alagrupis mängiti vastastega kaks korda läbi ning Idablokk väljus kõikidest mängudest võitjana, pääses otseselt 1/16-finaali. See pidi toimuma 13. märtsil võistkonnaga Saku võrgutajad, kuid vastased loobusid ning Idablokk pääses veerandfinaali, kus oli vastaseks VK Lille Armee (1). Veerandfinaali esimene mäng toimus 19. märtsil võõrsil, kus Idablokk saavutas

raske 3:2 võidu. Teises kohtumises, mis toimus 25. märtsil, näitas Idablokk kindlat mängu ja võitis 3:0, kindlustades sellega pääsu 19. aprillil toimuvale finaalturniirile.

Poolfinaalis kohtuti taas tuttava vastase Krowkiga. Poolfinaali võitis Idablokk 3:1. Finaalis mindi vastamisi võistkonnaga VK Infraroad. Finaali võitis Idablokk 3:0!

EVF rahvaliiga võit on VK Idabloki jaoks siiani suurim saavutus. Varasemalt on võidetud erinevaid väiksemaid võistlusi ja turniire. 2023. aastal tuldi samas tugevusgrupis III kohale ja eelmisel aastal II kohale. Rahvaliiga võitu ootas võistkond juba ammu ning on väga õnnelik, et see lõpuks ära tuli. Igal aastal on konkurents järjest tugevam ning põnevaid kohtumisi aina enam.

VK Idablokk tänab südamest Alutaguse valda, kes nende osalemist rahvaliigas igati toetas!

Võistkonna koosseis: esimes reas (vasakult) Sofia Žuravljova, Külli Stroo, Piret Lember ja Karl Liiva. Teises reas Argo Palm, Toomas Stroo, Kristjan Palm ja Taavi Põllu. Fotod erakogu

8. JUUNI 2025

TOILA LAULULAVA

VIRUMAA LAULUPIDU

MEIL ON LAULUD LAULDA

Korraldaja: Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit

Lisainfo: www.vivol.ee ja ivol@vivol.ee

VIRUMAA TANTSUPIDU

15.06.2025 RAKVERE

virupärane

30. MAIL KELL 14

MÄETAGUSE RAHVAMAJAS

ALUTAGUSE VALLA

NOORTE-PÄEV 2025

PEAESINEJA

LIIS LEMSALU

Alutaguse koolinoorte tunnustamine

Fotopeegel

IGALE NOORELE MAGUS ÜLLATUS!

Info: HUVIKESKUS@ALUTAGUSEVALD.EE ALUTAGUSE HUVIKESKUS

ALUTAGUSE KOOLINOORTE KORRALDATUD TRANSPORT

23. juunil kell 20

IISAKU LAULUVÄLJAKUL

Alutaguse valla

JAANIÕHTU

- Tantsuks ansambel **KARDEMON**
- ISETEGEVUSLASTE kontsert
- JAANIMÄNGUD ja -tegevused
- HOBU- JA PONISÕIT (TASUTA)
- NOORTEALA ja Kurtna noortekohvik avatud 20:00-23:00

Ohtujuht Valdik Kask

Söögi- ja joogipoolist pakub **Catering Kene** kohvik

Sõidavad **JAANIBUSSID**, pilet 1€/üks ots

- 18.45 Kurtna - Iisaku - Kuremaa - Iisaku
- 18.45 Jõelaguse - Kalina - Pagari - Alatalama - Ireda - Kikka - Mõelaguse - Iisaku
- 19.30 Tudulinna - Iisaku
- 18.45 Jaaniküla - Vasknarva - Remniku - Alajõe - Kuru - Kaski - Iisaku

Tagasi 23.00 ja 1.00, registreerimine kuni 9. juunil

Alutaguse Haldusel on uudiseid

Hannes Niinepuu

Alutaguse Haldus OÜ juhataja

TÄNA RÄÄGIME VEEST JA KANALISATSIOONIST

Alutaguse valla territooriumil on endisest administratiivsest jaotusest tulenevalt väga erinevaid ja eriilmelisi kommunaalarjatisi ja -võrke, mis on koondatud Alutaguse Haldus OÜ alluvusse. Käib intensiivne töö erinevate kommunaal- ja haldusteenuste ühtlustamiseks aga ka mitmete uute teenuste pakkumisele asumiseks.

Joogivesi ja kastmisvesi

1. maist 2024 kinnitati Alutaguse Haldusele (AH) uus vee hind. Sellest ajast lõpetasime ka kastmisvee mõõturite paigaldamise, andes selge signaali, et puhast põhjavett, mida meie veevärgi kaudu jaotatakse, ei ole mõistlik taimele kastmiseks kulutada. Ühisveevärgist võetava joogivee kasutamine kastmiseks suurendab keskkonna jalajälge.

ÜRO ülemaailmse säästva arengu tegevuskava üheks eesmärgiks on muuta veekasutus kõikides sektorites oluliselt tõhusamaks ja tagada magevee säästlik ammutamine ja kasutamine. Põhjaveekihtidest pumbatav joogivesi on väärtuslik ja piiratud ressurss, seega on meie, kui vee-ettevõtja kohus, anda oma panus põhjavee varude kaitsmisel ja suunata tarbijaid säästlikule vee kasutusele. Et puhast joogivett jätkuvalt kasutada aastakümneteks meie järeltulevatele põlvkondadele.

Ühisveevärgist pakutava joogivee kastmiseks kasutamine ei ole keskkonna säästmise ning veevarude hoidmise seisukohast jätkusuutlik lahendus ja ohustab otseselt põhjaveevarusid.

Hannes Niinepuu

Näitena meenub, et 2022. aasta suvekuudel olime sunnitud kuues põhjaveepumpas suurenenud vee tarbimise tõttu pumbad viis meetrit allapoole laskma, et tagada inimestele joogivesi. Alutaguse valla 39 pumpas asetsevad pumbad keskmiselt 70 meetri sügavusel.

Nüüdsest on reovee kogumisaladel üldjuhul üks veemõõtur, mille alusel arvestatakse nii vee kui kanalisatsiooni kulu. Kui inimene ei viitsi või ei soovi kastmisvett veekogudest võtta või vihmavett koguda, siis tuleb ka kogu tarvitatud vee koguse pealt kanalisatsiooni eest tasuda.

Ärme raiska puhast põhjavett kastmiseks!

Veenäitude edastamine

Vastavalt Alutaguse valla Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjale ning ka Alutaguse Halduse ja kliendi vahelisele lepingule on klient kohustatud edastama vastavalt lepingu punktile vee näite. Kui mingil põhjusel pole olnud võimalik veemõõturi näitu võtta, saab klient edastada prognoosnäidu. Kliendi poolt näitude esitamata jätmise puhul võtab Alutaguse Haldus näidud ise, kuid seda juba eraldi tasu eest, mis lisandub tarbitud vee eest esitatud arvele. Alates 01.06.2025 on see 10,00 eurot (lisandub käibemaks) iga veemõõturi näidu järel käimise eest.

Miks me vajame õigeaegselt esitatud vee näite? Selleks, et teha prognoose tarbitava vee koguste kohta ning teha selgeks, kas ebakõlade puhul on tegu:

- a) trassileketega
- b) omavolilise, mõõturit mitteläbiva tarbimisega
- c) keegi kasutab vett ilma lepinguta (ehk varastab).

Kanalisatsioon

Alutaguse valla territooriumil on olemas erinevates piirkondades ühiskanalisatsiooni teenus. Puhta ja tervisliku keskkonna eest hoolitsemisel peame hea seisma, et suuremates asustatud punktides, kus ühiskanalisatsioon on välja ehitatud, inimesed oma majapidamistega sellega ka liituksid.

Näiteks praegu on ühiskanalisatsiooniga liitunud:

- **Iisaku** piirkonnas 171 majapidamist, võimalus olemasoleva kanalisatsioonivõrguga liitumiseks on veel 58 majapidamisel;
- **Tudulinna** piirkonnas 24 majapidamist, võimalus liitumiseks on veel 6 majapidamisel;

- **Mäetaguse** piirkonnas 68 majapidamist, võimalus liitumiseks on veel 14 majapidamisel;
- **Pagari** piirkonnas 8 majapidamist, võimalus liitumiseks on veel 9 majapidamisel;
- **Illuka** piirkonnas (Kuremäe küla) 31 majapidamist, võimalus liitumiseks on veel 6 majapidamisel.

Alutaguse Haldus on valmis siin igati aitama, selleks tuleks pöörduda meie poole e-posti aadressil info@alutagusehaldus.ee või tel 336 6930 ning me väljastame pöördujale liitumistingimused.

Sama käib ka veevärgiga liitumise kohta. Seisuga 30.04.2025. a. on sõlmitud kokku 993 kliendi lepingut.

Õigeaegne arvete tasumine

Tarbitud vee ja kanalisatsiooni eest palume arve õigeaegselt tasuda. Muidu hakkab jooksmas viivis. Kui arve on tasumata üle kahe nädala (maksetähtaja saabumisest arvates), on haldusettevõtte õigus veeühendus katkestada, teatades sellest ette kaks nädalat. Siiani ei ole me viiviseid rakendanud, kuid tõenäoliselt tuleb seda moodust lohakate inimeste distsiplineerimiseks kasutama hakata.

Veel üks sõnum – keskkütte surveproovid

Kütteperiood hakkab lõppema ning hoonetes, kus kasutatakse kaugkütet, oleks suveperioodil vaja ära teha majasisesed surveproovid. Alutaguse valla kaugkütte piirkonnas on neli katlamaja: Iisakus, Kiiklas, Mäetagusel ja Tudulinna. Keskküttega majade haldajatel tasuks selle peale mõelda, et olla järgmise talve üllatuste eest kaitsitud.

Alutaguse Haldus saab siin aidata.

Ülevaade Alutaguse Vallavolikogu istungist

30.04.2025

Marin Grüning

vallavolikogu sekretär

- Kinnitati revisjonikomisjoni kontrolli tulemused.
- Mehntack OÜ juhatuse liige Sander Reelo andis ülevaate spa ja hotelli tegevustest.
- Otsustati sihtfinantseerida Mehntack OÜ tegevuskulusid summas 80 000 eurot.
- Otsustati mitte algatada Kuningakülas Männiku kinnistu detailplaneeringut.
- Tutvuti VKG Wind OÜ poolt esitatud eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise taotlusega.

Volikogu istungi protokoll, vastuvõetud otsused ja määrused leitavad dokumendiregistrist:

https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/
Volikogu istungi salvestis: https://pilv.alutagusevald.ee/s/30_04_2025_volikogu

FOTO: Ken Mürk

Alutaguse tuulepargi infoõhtu

... toimub Tudulinna kogukonnamajas (Kooli tn 4, Tudulinna küla) 12.06.2025, algusega kell 18.00.

Kohal on planeerija, mõjuhindaja, arendaja ja valla esindajad.

Täpsem info tuleb maikuu jooksul Alutaguse valla veebilehele ning www.alutagusetuulepark.ee.

Jäätmetekke vältimine ja vähendamine

Martin Miller

Alutaguse valla keskkonnaspetsialist

Jäätmete käitlemine ja vähendamine igapäevaelus on suuresti seotud meie teadlikkuse ja harjumustega. Järgnevalt esitame mõned näpunäited ja põhjendused, kuidas me saame igapäevaelus jäätmeteket vähendada ja korduskasutust edendada.

1. JÄÄTMETEKKE VÄHENDAMINE

Vähem jäätmeid tähendab vähem kasutatud ressursse, mis on kulutatud toote valmistamiseks, ja vähem saasteaineid, mis on seotud nende hävitamisega. Jäätmetekke vähendamine on kõige tõhusam viis keskkonnamõjude vähendamiseks.

• Pakendivaba valik

Eelista kauplustes tooteid, mis on pakendamata või millel on vähem pakendit. Näiteks ostes puu- ja köögivilju või leiba, eelistage neid, mis ei ole pakitud plastik-kottidesse.

• Osta suurem kogus

Kiiresti riknevate toitude puhul osta suuremaid pakendeid, mis sisaldavad rohkem toodet ja vähem pakendit, näiteks suurem piimapakk või kaerahelbed suuremas kotis.

• Väldi ühekordseid pakendeid

Kasuta korduvkasutatavaid tooteid, nagu termos pudelid, klaaspurgid toidu hoidmiseks või kohvitassid, mille saab täita kohvikus.

• Toidujäätmete vältimine

Kontrolli „parim enne“ kuupäevi ja kasuta toitu õigel ajal. Kui märkad, et mõni toit hakkab halvenema, proovi seda kiiremini ära kasutada või külmutada. Näiteks võib banaane külmutada smuutide jaoks või tomatid hakkida supiks.

Kuidas see keskkonda mõjutab?

Vähenenud pakendite ja ühekordsete toodete kasutamine vähendab plastiku ja muu

prügi sattumist loodusesse. Samuti väheneb toidu raiskamine, mis omakorda vähendab tooraine tarbimist ja energiakulu nende toodete valmistamiseks.

2. KORDUSKASUTAMINE

Korduskasutamine on oluline samm, et hoida tooted kasutuses võimalikult kaua ja vähendada vajadust uute toodete järele. Sellel on palju eeliseid, mitte ainult keskkonnale, vaid ka rahakotile.

• Annetamine ja vahetamine

Kui sul on vanu riideid, mänguasju või mööblit, ära viska neid lihtsalt ära, vaid anna need kellelegi, kes neid vajab või vii need taaskasutuskeskustesse. Samuti saab asju vahetada sõprade või kohalike vahetusürituste kaudu.

• Kasutatud kaupade ostmine

Osta kasutatud riideid, mööblit, raamatuid ja isegi elektroonikat. Tänapäeval on palju kvaliteetseid tooteid saadaval ka kasutatuna – see aitab säästa raha ja vähendada nõudlust uute toodete järele.

• Parandamine ja ümberkasutamine

Kui esemed on katki, proovi neid parandada või ümber teha. Näiteks kui t-särk on auklik, saad sellest teha koti ja kui mööbel on kulunud, siis uue värvi ja viimistlusega saab seda parandada.

• Korduvkasutatavad tooted

Eelista tooteid, mida saab täita või laadida. Näiteks laetavad patareid, täidetavad veepudelid, mis vähendavad ühekordsete toodete vajadust.

Kuidas see keskkonda mõjutab?

Korduskasutus aitab vähendada vajadust tooraine kaevandamiseks ja toodete valmistamiseks, mis omakorda tähendab vähem energiat ja ressursse. Kui toode saab jätkata oma elu ilma et oleks vaja toota uut, siis vähendame nii materjalide raiskamist kui ka keskkonnamõjusid, mis on seotud toodete tootmise ja transportimisega.

3. RINGLUSSEVÖTT

Ringlussevõtt tähendab juba kasutatud materjalide tagasivõtmist, et neid saaks uuesti kasutada uute toodete valmistamiseks. See on oluline samm jäätmete vähendamisel, kuna see võimaldab meil jätkata oma tarbimist ilma et peaksime pidevalt uusi ressursse hankima.

• Töötlemiseks sorteerimine

Sorteeri oma kodus prügi õigesti: paber, klaas, plastik ja biojätmed. See tagab, et materjalide töötlemine toimub võimalikult efektiivselt ja neid saab kasutada uute toodete valmistamiseks.

• Elektroonikaromude töötlemine

Kui vanemad elektroonikaseadmed enam ei tööta, viige need spetsiaalsetesse kohtadesse, kus need töödeldakse ja saadud materjalid taaskasutatakse.

• Kompostimine

Toidujäätmete kompostimine kodus aitab vähendada prügilasse minevaid toidujäätmeid ning toodab looduslikku väetist, mida saab kasutada oma aias.

Kuidas see keskkonda mõjutab?

Ringlussevõtt aitab hoida uue tooraine vajaduse madalal tasemel, kuna vanade toodete materjalid saavad uue elu vähendades seeläbi vajadust uute ressursside kaevandamise järele. Samuti aitab see vähendada prügilatesse ladestatud jäätmete hulka ja takistada saasteainete sattumist loodusesse.

Iga päev, mil me teeme teadlikke valikuid, et vähendada jäätmete teket ja soodustada korduskasutust, aitame kaitsa loodust ja säästa loodusressursse. Ükskõik kui väikesed need sammud ka ei tundu, on nende mõju kuhjuv ning pika aja jooksul saavad need tõeliselt muuta meie tarbimisharjumusi ja keskkonnamõjusid. Mida vähem me toodame, seda vähem on jäätmeid, mis peaksid lõppkokkuvõttes prügilasse või loodusesse jõudma.

Trisector muudab kaevandus-jäätmed uuteks toodeteks

Ida-Virumaal on aastakümnete jooksul toimunud põlevkivi kaevandamise ja rikas-tamise tulemusena tekkinud tohutud aherainemäed – hinnanguliselt üle veerandi miljardi tonni. Estonia kaevanduses on kogunenud enam kui 50 aasta jooksul ligi 150 miljonit tonni kaevandamisjäätmek. Trisector OÜ plaanib koostöös Enefit Industry’ga rajada Alutaguse valda Väike-Pungerja külasse Estonia kaevanduse tööstusterritooriumile kaevandusjäätmek ümbertöötlemistehase.

Trisector OÜ

„Jäätmed on jäätmed ainult siis, kui sa neid ei kasuta,“ ütleb Arnout Lugtmeijer, Trisectori juht ja üks asutajatest. „Me oleme tunnistanud massiivsele ülemine-kule lineaarsest tootmis- ja tarbimismu-delist ringmajandusmudelile. Sellel on kolm peamist põhjust. Esiteks, ressursid ei ole lõputud; teiseks, ringmajandus ja taaskasutus on seadusest tulenev kohus-tus ning kolmandaks, inimesed hoolivad keskkonnast üha enam ja ootavad, et tar-bitavad tooted oleksid võimalikult väikse jalajäljega. Seega on jäätmed üha enam muutumas uueks tooraineks tööstustele üle kogu maailma,“ lisas ta.

Arnout Lugtmeijer ütleb, et Trisectori tehase esimese etapi tootmisvõimekus on ligi 0,7 miljonit tonni aastas, kuid plaan on seda moodulite kaupa suurendada 3 miljoni tonnini. Sõltuvalt lõplikest tootmisalastest otsustest jääb esmane investeering 40–70 miljoni euro vahele ja jõuab 200 miljoni euronit täismahu saavutamisel. Tehase ehitusega on plaan

alustada 2026. aasta lõpul ja tootmist alustada 2028. Hetkel tegeleb ettevõte investeeringute kaasamise, tehnoloogia viimistlemise, lõpliku projekteerimise ja vajalike tegevuslubade hankimisega.

Hetkel on käimas ka keskkonna-mõjude hindamine. Hindamise aruan-dega on võimalik tutvuda avalikul välja-panekul kuni 28. maini keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS aadressil <https://kotkas.envir.ee>. Selle ajani saab esitada ka kirjalikke ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi keskkonnamõjude hindamise aruande kohta. Hindamisaruande avalik arutelu toimub käesoleva aasta 2. juunil kell 17 Alutaguse Vallavalitsuse Mäe-taguse teenuskeskuses ja veebikeskkonnas Microsoft Teams.

Uue rohelise tehnoloogia ettevõtte-na on Trisector arendanud innovaatilisi lahendusi kaevandamisjääkide ümber-töötlemiseks keskkonnasõbralikeks toor-aineteks, näiteks tööstusmineraalideks ehi-tuses, teede ehituses ja agrometsanduse rakendustes, samuti funktsionaalseteks täiteaineteks, mida kasutatakse plastikutes, paberites, värvides ja tihendites.

Loodav tehas hakkab kasutama kõige kaasaegsemaid tehnilisi lahendusi – kõrgel tasemel automatiseeritud, digitaliseerimist ja TI kasutust. Keemilisi protsesse tehases ei toimu kuna kõik töötlusprotsessid on mehhaanilised, võimaldades minimaalset keskkonnajalajälge.

Tehase valmimine tähendab ka kuni sada uut kõrgelt kvalifitseeritud töökohta ja tööd paljudele kaudsetele partneritele.

„Kuna 90% meie tootmisest on eksport (toorained Skandinaavias ja mandri-Eu-roopa põhjaosas – Saksamaal, Hollandis ja Belgias), mängib logistika olulist rolli. Esimeses etapis peame meretransporti oma peamiseks ekspordikanaliks, kuid transport Eestis toimub peamiselt raud-teel. Estonia kaevanduses on selleks loodud väga head eeldused. Rail Baltica ehitamise ja lõpetamisega näeme märkimisväärsel võimalust, et raudtee ekspordiosakaal loode-Euroopasse võiks samuti suureneda,“ ütleb Lugtmeijer.

„Kogu logistikaahela jooksul on meie jaoks oluline, et asjad tehtaks minimaalse jalajäljega, ja see on kindlasti üks peamisi tegureid konkreetsete otsuste tegemisel. Meie tooted vähendavad vajadust värskest kaevandatud materjalide järele, võimalda-vad erinevatel tööstustel toota keskkonna-sõbralikumaid tooteid ning lõpuks annavad panuse säästlikku majandusse ja elukesk-konna parandamisse“, kinnitab Trisectori juht Arnout Lugtmeijer.

Alutaguse vallavalitsus kutsub üles jäätmeid vastutustundlikult käitlema

Martin Miller
Alutaguse valla keskkonnaspetsialist

Alutaguse vallavalitsus tuletab elanikele meelde jäätmekäitluse olulisust ja jagab juhiseid, kuidas jäätmetest keskkonna-sõbralikult ja seaduslikult vabaneda. Õige jäätmekäitlus aitab hoida meie elukeskkonda puhtana, kaitsta loodust ja inimeste tervist.

Jäätmete põletamine: ainult lubatud materjalid ja tingimused

Vallas on jäätmete põletamine väljaspool selleks ettenähtud kohti rangelt keelatud. Lubatud on põletada ainult enda tegevuse käigus tekkinud immutamata ja värvi-mata puitu ning kiletamata paberit ja pappi, kuid seda ainult väikestes kogus-tes ja küttekoldes tule süütamiseks. Prügi põletamine lõkkes on keelatud, kuna sellest eralduvad ohtlikud ained võivad kahjustada nii keskkonda kui ka inimeste tervist.

Aiajäätmete käitlemine: eelistada tuleks kompostimist

Kuivad aiajäätmed, nagu oksad ja lehed, tuleks võimalusel kompostida. Kui see pole võimalik, on nende põletamine luba-tud oma kinnistul aastaringsest, tingimusel et:

- ei ole kehtestatud tuletegemise keeldu;
- põletamine toimub tulevaidse ilmaga;
- tegevus ei häiri naabreid;
- tule tegemise koht vastab tuleohutusnõuetele.

Põletades tuleb olla eriti ettevaatlik, et lõkkesse ei satuks sobimatud materjalid, näiteks plast, värvitud või töödeldud puit, kodukeemia jäänused vms.

Korraldatud jäätmeveoga liitumine on kohustuslik

Kõigil Alutaguse valla kinnistutel peab olema sõlmitud leping korralda-tud jäätmeveoks Ekovir OÜ-ga, mis

võimaldab segaolmejäätmete ja ka teiste jäätmeliikide nõuetekohase üleandmise. Tegemist on kohustusliku korraga, millest ei saa loobuda. See tagab, et jäätmed kogu-takse ja käideldakse keskkonnanõuetele vastavalt.

Suurjäätmete ja muude jäätmeliikide tasuta üleandmine

Valla elanikud saavad vallaelaniku kaardi ettenäitamisel tasuta anda suurjäätmeid ja muid eriliigilisi jäätmeid üle Uikala ja Torma prügilatesse. Suurjäätmete vedu saab tellida ka korraldatud jäätmeveoga. Kõik, mida pead tegema, on võtta ühen-dust Ekovir OÜ-ga, saates e-kirja aadres-sile info@ekovir.ee või helistades numbril 33 66 726.

Igäihe panus on oluline. Prügi ei kuulu lõkkesse ega metsa alla. Järgides jäätme-käitluse nõudeid, hoiame keskkonna puhta. Looduse säilimine ja meie kõigi heaolu algab vastutustundlikust käitumisest.

Kesk-Läänemere programmi projekt „FestiSkills Hunters“ suurendab naiste tööalast konkurentsivõimet kultuurivaldkonnas

1. mail 2025 käivitus Peipsimaa ja Lõuna-Karjala piirkonda siduv koos-tööprojekt „FestiSkills Hunters“, mille eesmärk on tõsta 40-aastaste ja vanemate naiste tööalast konkurentsivõimet, pakkudes neile praktilist koolitust festivalide ja sündmuste korraldamise valdkonnas. Projekt aitab kaasa piirkondliku tööpuuduse vähendamisele ning tugevdab kohalikku kultuurimajandust.

Aastase projekti raames saavad huvilised osaleda praktilises koolitus-programmis, mis hõlmab sündmusvaatlust nii Eestis kui ka Soomes ning personaalset mentorlust sündmuste korraldamisel.

Projektijuhi Ederi Ojasoo sõnul on ürituste ja festivalide korraldamine Peip-simaal oluline osa kohaliku kultuuri ja piirkonna tutvustamisel: „Tegemist on piirkonnaga, mis pakub huvi nii sise- kui välituristidele ja sündmused aitavad suurendada piirkonna külastatavust. Olgu selleks siis kogukon-nale suunatud pannkoogihommik või järvefestival. Sündmuskorraldus on valdkond, millel on potentsiaali piirkondliku majanduse elavdamisel“.

Koolitusprogrammi keskmes on praktilised oskused, sealhulgas eelarves-tamine, turundus, meeskonnatöö, kriisihaldus, digivahendite kasutamine ning jätkusuutlikkuse põhimõtted. Osalejad rakendavad õpitud teadmisi oma sündmuste korraldamisel 2026. aasta kevadel ja suvel ning saavad programmist tuge ka rahastustootluste koostamisel.

Koolitusprogrammi registreerimine avaneb juuni alguses.

Projekti juhtpartneriks on Peipsi Koostöö Keskus, Soome partneriks The Black & White Theatre Association. Projekti rahastab Central Baltic Programme 2021–2027. Projekti kestus on mai 2025 kuni august 2026. Rohkem infot projektist <https://ctc.ee/projektid/kaimasolevad-projektid/festiskills-hunters>

Kontakt:
Ederi Ojasoo, projektijuht
ederi.ojasoo@gmail.com, 56636264

Tasuta õigusabi Eesti elanikele

HUGO.legal on koostöös Justiitsministeeriumiga pakkunud tasuta õigusabi juba 8 aastat. Selle aja jooksul on teenust kasutanud umbes 70 000 inimest. Tänu riiklikule finantseerimisele on abivajajatele esi-mesed 2 tundi õigusabi tasuta. Õigusabi saab suuremas maakonna-keskuses kohapeal, e-posti teel või videosilla vahendusel.

Kes saavad tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine bruto-sissetulek on kuni 1200 eurot kuus. Erandiks on lapse õigusi puudutavad perekonnaasjad, mille puhul on sissetuleku piirmäär kuni 2000 eurot.

Millises mahus saab tasuta õigusabi?

Tasuta on esimesed kaks nõustamise tundi. Kui sellest jääb väheks, saab juurde veel 3 tundi soodushinnaga 45.75 €/h. Lapse õigusi puuduta-vates perekonnaasjades osutatakse soodushinnaga õigusabi kuni 10 tundi. Tasuta õigusabi saamiseks tuleb sõlmida kliendileping ja tasuda ühekordne omaosalustasu 5 eurot, mis tagab võimaluse saada soodus-tingimustel õigusabi kuni kalendriaasta lõpuni. Alaealised on omaosa-lustasust vabastatud.

Kuidas saab tasuta õigusabi?

Tasuta ja soodustingimustel õigusabi saamiseks tuleb aeg juristi vastu-võtule registreerida aadressil www.hugo.legal või helistades telefonile 6 880 400. Valida saab kolme nõustamisvõimaluse vahel – kontoris juris-tiga kohtudes, videosilla vahendusel või e-posti teel.

Lisainfo saamiseks helistage HUGO telefonile 6 880 400

Oodatakse osalema konkursil "Eesti kaunis kodu 2025"

Kutsume esitama kandidaate "Eesti kaunis kodu 2025" konkursile hiljemalt 9. juuniks 2025 e-posti aadressile info@alutagusevald.ee

Kandidaatide esitamisest palume edastada järgmised andmed: kodu oma-niku nimi (või nimed), täpne aadress, kontakttelefon ja e-posti aadress.

Kõik esitatud objektid vaatab üle IVOL-i heakorrakomisjon, kes valib välja kolm kauneimat kodu vastavalt Eesti Kodukaunistamise Ühenduse volinike kogu koordineeritud hindamiskriteeriumitele www.iluskodu.ee/failid/dok/kaunis_kodu_hindam_juhend.pdf. Valitud kodude omanikke tunnustab Eesti Vabariigi President konkursi „Eesti kaunis kodu 2025“ raames oma vastuvõtul augustis. Laureaat saab Vabariigi Presidendiilt tänukirja, teemakohase seinaplaadi, EKKÜ rinnamärgi ja albumi „Eesti kaunis kodu 2025“. Konkursi tulemustest valmib album „Eesti kaunis kodu 2025“.

Lisaks valitakse igast eriojektide kategooriast koostööpartnerite abiga üks objekt tunnustamiseks üle-eestilisel tasandil. Kategooriad on järg-mised:

- parim tervisespordirajatis,
- parim tööstusmaastik,
- kauneim kortermaja,
- kaunis muinsuskaitseobjekt,
- kaunis energiasäästlik kodu/tark kodu,
- kaunis elurikas koduaed,
- kaunis mängumaja.

Aidakem üheskoos esile tõsta neid, kes on oma kodu ja elukeskkonna kujundamisel eeskujuks kogu maakonnale.

Ida-Virumaale, Uuskülasse rajatav loodusspaahotell tähistas sarikapidu

Uue loodusspaahotelli ehitus jõudis olulise etapini. Nordecon ja Embach Ehitus löid kopa maasse juba 2024. aasta sügisel ning tänaseks on kompleks saavutanud oma täiskõrguse – kõrgeimast hoonest, 8-korruselisest peamajast, avarduvad külastajatele ainulaadsed vaated Peipsi järvele.

Liisi Suitsberg

Nordecon AS kommunikatsioonispetsialist

Hooned rajatakse loodusesse hajutatud väikesemahuliste moodulitena, mis on omavahel ühendatud galeriiga. See võimaldab külastajatel liikuda hotellis justkui looduses, nautides ümbritsevat keskkonda läbi klaasgalerii ja erinevate vaatekoridoride.

2026. aasta suvel avatava loodusspaahotelli kontseptsiooniks on inimese füüsilist ja vaimset heaolu tõstev elamuspuhkus, mis saab inspiratsiooni kohalikest loodusest ja piirkonna kultuuriloost.

Hotellikontseptsiooni autor ning kaasomanik Jako Kapp rõhutab, et

tegemist on uuendusliku lähenemisega spaahotellile, mille keskmeks on looduskauis asukoht, loodusega kooskõlas olev arhitektuur ning aeglast kulgemist soodustav teenusedisain: „Meie eesmärk ei ole pakkuda lihtsalt spaakülastust, vaid pikemat viibimist soodustavat puhkuse keskkonda. Koostöös arhitektide ja sisekujundajaga oleme loonud tervikliku heaolukeskkonna lihtsalt olemiseks. Mul on väga hea meel, et meil just siin Peipsi ääres Alutaguse metsades on võimalus selline spaa ja hotell luua, mis seni Eesti turul veel puudu on olnud.“

Hotellinduses pikalt tegutsenud Killu Maidla, uue spaahotelli tegevjuht, näeb loodusspaad kui suure ekspordipotentsiaaliga ettevõtmist: „Soovime inimesed loodusele lähemale tuua ja kõik

Uusküla loodusspaahotell 16. aprillil 2025. Foto Estfilm

aastaajad ligitõmbavaks muuta. Lisaks erinevatele aktiivsetele tegevustele meie laial maa-alal on kavas pakkuda ka loodusretki matkajuhtidega, linnu- ja loomavaatlusi, korilusretki ja kalastusi ning

muid võimalusi, mida selle piirkonna loodus rikkalikult pakub. Ka pakutavad spaahoolitsused on inspireeritud looduse tervendavast mõjust. Võtame maha kiirustamise ja pinged.“

„Seni suuresti avastamata imekaunis Peipsi järve põhjarannik on sellise loodusspaahotelli jaoks ideaalne asukoht. Metsa sees ja tihedast tsivilisatsioonist eemal ehitamine pole meie absoluutselt võõras teema, kuid enamasti on objekt iseloom siis olnud veidi teine,“ sõnas Nordeconi juhatuse liige Tarmo Pohlak. „Seda suurem on aga heameel, et kõik soovijad saavad peale hoogsat ehitusperioodi juba järgmisel suvel seda kõi ke siin nautida. Selline omamoodi luksust ja muidugi väga õdus spaahotell ongi Eesti spaamaastikult puudu!“

Hotelli arendajaks on Loodusspaahotell OÜ, ehitustöid teostavad Nordecon AS ja Embach Ehitus OÜ.

Kogu projekti investeeringu suurus ulatub 36 miljoni euron, millest 13 miljonit rahastatakse Õiglase Ülemineku Fondi abiga. Tänaseks on ehitusse investeeritud üle 7 miljoni euro, sealhulgas umbes 1 miljon fondi rahastust.

Uus loodusspaahotell avatakse juba järgmise aasta suvel. Hotellis saab olema 97 tuba, restoran, spaakompleks erinevate vee- ja saunalaadega ning mitmeid võimalusi lõõgastumiseks ja puhkuseks nii hotellis kui lähiumbruses.

HALO – Hakkab looma! projekti aprilli tegemised

Artikli on kokku pannud ringide juhendajate kirjatöödest
Margot Puštšenko
lisaku Gümnaasiumi
HALO multimeedia ringijuht

Projekti viib ellu MTÜ Blue Moon, rahastab Õiglase Ülemineku fond

Aprill on ootamatult ruttu läbi saanud ja teeme kokkuvõtte, kuidas HALO projekt on läinud. Oli küll jällegi vaheaja kuu, aga tegemisi jagus nii ringidel isekeskis kui ka kogu koolil vanuserühmiti.

ENERGIASEIKLUS

Õpilased uurisid elektri ja elektroonika põhitõdesid SnapCircuits ja Electronics Kit Explorer 2 komplektide abil. Katsetes kasutati päikesepaneeli valguse muundamiseks energiaks, uuriti LED-ide ja takistite mõju valgusele ning ehitati vooluring heligeneraatori alarmiga. 8. aprillil käidi põneval väljasõidul Keila-Joa hüdroelektrijaama.

DISAIN: TAASKASUTUS (4.-9. klass) Tutvuti epoksiidvaiguga ja selle kasutamise võimalustega.

DISAIN: TAASKASUTUS (1.-3. klass) Väikeste taaskasutusring oli kevadpühade lainel. Lapsed meisterdasid paju-urbadest jäneseid ja tibusid pühadekaardile. Kevadkoolis joonistasid õpilased mulgi mustreid.

MULTIMEEDIA

Aprillis käis Jonathan tutvustamas filmimontaaži programmi AdobePremier ning tehti minutilfilme.

TEATRIKULTUUR

Jätkati „Kakukese“ lavaproovidega. 22. aprillil toimus 1.-4. klassile väljasõit Rakverre, kus käidi vaatamas Endla Teatri etendust „Ükskord ühes paigas“. 29. aprillil tegi teatrikultuuri seltskond oma viimase väljasõidu, mis seekord viis Paide Ajakeskusesse Wittenstein ja Türi Ringhäälingumuseumisse.

KESKKOND: TAIMEMAAILM

2. aprillil kohtusid rohenäpud kasvuhoones, kus külvati esimesed seemned ja istutati beebitaimed. 8. aprillil käidi väljasõidul Aegviidu Eesti Loodus- ja Loomateraapiakeskusesse, kus toimus koolitus Kristi Raava juhendamisel, kes on psühholoogina laste ja noortega töötanud 19 aastat. 30. aprillil käisid Rohe- ringi lapsed miniväljasõidul kohalikus ettevõttes ProTeen Arendus OÜ-s.

Onni ehitamas

OLE VALMIS!

Noorema rühmaga ehitati aprillis koolimaja lähedusse kuuskede alla onni ja suuremate poistega lõppes oma salajase onni projekt metsas. Tulemas on veel mõlema vanuserühma lõpurännak.

PUIDUTÖÖ

10. aprillil käis puidutöö ring Avinurmes erinevates puiduettevõtetes kogumas puidutöö alaseid teadmisi edaspidiseks. Väljasõidul külastati järgmisi ettevõtteid: E. Strauss OÜ, Alfrina OÜ, Treimix OÜ ja Aloil OÜ.

KESKKOND: MÄNGUDERING

Aprillis meisterdati uusi osavus- ja tähelepanumänge, jäätisepulkadest puslesid, pitsamängu, kärbeste ja ämbliku mängu. Lisaks viimistleti varasemalt tehtud mängu ja alustati järgmiseks korraks uute lauamängude aluspappide ettevalmistamisega.

Aprilli üks mahukamaid ja toredamaid asju oli KEVADKOOL, mis viis 3 päevaks (23.-25. aprill) 1.-3. klassi

Mulgimaale, 4.-6. klassi Läänemaale ja 7.-9. klassi Pärnumaale.

1.-3. KLAS – MULGIMAA

Kevadkooli esimene päev algas koolis tavalisest veidi varem. Teel Mulgimaale oli esimeseks sirutuspausiks peatus Laiuse lossivaremete juures. Järgmiseks sihtkohaks oli Võhma valgusevabrik. Šveitsist pärit Peter juhatas humoorika aktsendiga otse küünlatööstuse südamesse. Igaüks meisterdas oma isikliku küünla. Enne lõunasööki said lapsed rullisutada ja mängida uisuväljakul, sõita väntadega kartautodega rallit, hüpata batuutidel ja möllata pallimeres. Peale kosutavat einet ootas ees ERMi Heimtali muuseum. Avapäeva viimane peatus oli mulgimaa keskmes, Pajumäe talus, kus ootas ees erinevate piimatoodete maitsemine. Õhtuks jõuti Marja tallu. Peale õhtusööki lugesid õpetajad Eda ja Anne lastele raamatut „Savipoti-Tobi soovikaev“, et teha ettevalmistust savikoja külastuseks.

Teine päev algas hommikusöögiga ja usina õppetööga, et siis ruttu uuteks seiklusteks teele asuda. Teel Kaasiku tallu peatuti Helme koobaste juures. Elevust ja põnevust pakkus Kaasiku talu loomaaed, kus pererahva Reelika ja Marguse juhendamisel sai näha, katsuma ja sööta nii eksootilisi loomi kui ka taluloomi. Ainulaadseks kogemuseks oli samal ööl sündinud ponivarsa nägemine. Mulgi elamuskeskuses sai toekal lõunasöögil mekkida ehtsat mulgiputru. Toimus ka kaks töötuba - linast nõõri valmistamine ning taluloomade toitmine. Elamuskeskusest naasti tagasi majutuskohta, sest seal ootas lapsi teadusteater Kolm Pörsakest. Etenduse läbiv teema oli tugev konstruktsioon. Pärast õhtusööki suunduti Tõrva Veemõnulasse.

Ja oligi käes viimane päev. Peale maitstva pitsa ja pannkoogi söömist sai õppima asuda, et seejärel juba viimased külastused ette võtta. Esimesel päeval loetud „Savipoti-Tobi soovikaevu“ loo põhjal tegi iga laps Mulgi Savikoja enda soovikaevu. Enne koduteele asumist käidi veel Viljandi linnuse varemetes ja rippisillal.

4.-6. KLAS – LÄÄNEMAA

Esimene peatus Haapsalus viis Iloni Imedemaale, kus osaleti programmis „Iloni lugu“. Tutvuti Haapsalu piiskopilinnusega, toomkirikuga, kuulati „Valge Daami“ legendi. Seejärel osaleti „Miraaklimängudes“ – keskaegsetes lavastuslikes mängudes, kus sai ise näidelda ja lugusid jutustada. Edasi viis tee Haapsalu raudteejaama ja külastati ka Ungu mõisa varemeid, mille salapärase atmosfäär pani fantaasia tööle. Õhtuks jõuti Haapsalu Spordikeskuse Hostelisse ja päeva lõpetas ujumine veekeskuses. Teine päev veedeti Vormsi saarel seigeldes. Päev algas värskendava äratuse ja hommikuvõimlemisega. Pärast sööki tehti kiire tagasisaade eelmisele päevale ning oligi aeg liikuda Rohuküla sadamasse, kust sõideti praamiga „Reet“ Vormsile. Vormsil ootas ees rattaretk kooli, kus reisiseltskonda tervitasid kaks 4. klassi tüdrukut – Marie ja Maria – ning kooli koordinaator Day-Lee Holm. Muude ühistevõimlemisega hulgas toimus ka lõbus viktoriin, kus pandi proovile teadmised Vormsi ja Alutaguse kohta. Koolimajast suunduti koos giid Andreas Viksiga kiriku juurde, järgnes külastus Eesti suurimale rõngasristidega kalmistule. Edasi vändati 4 km kuni Lillgordi veskini, kus tehti peatus ja vaadati Rälby külapuud. Seejärel läbiti veel 5 km kruusateel talumuuseumini. Õhtu lõppes Haapsalu fotojahiga.

Kevadkooli viimane päev algas varajase äratusega. Esimene peatus oli Järva-kandi Klaasimuuseum, kus ootas põnev töötuba „Klaas meie ümber“. Igaüks sai valmistada endale klaasist luige. Veel külastati Kilplaste teemaparki.

7.-9. KLAS – PÄRNUMAA

Pärast pikka ja meeleolukat bussisõitu algas avastusretk Pärnu ja Koidula muuseumites. Pärnu muuseumis ootas ees haridusprogramm „11 000 aastat ajalugu – elamus vanast ajast“. Koidula muuseumi haridusprogrammis „Kirjaneitsist Koidulaks“ saadi ülevaade Koidula lapsepõlvest ja tema kujunemisest suureks luuletajaks. Päeva teises pooles seigeldi Valgeranna seikluspargis. Päeva

lõpuks jõuti väsinutena kuid rahulolevatena Reiu Puhkekeskusesse, kus lahke pererahvas juba ootas.

Teine päev viis reisiseltskonna juba hommikul Pärnu vanglasse. Täpselt kell 10 avanesid vangla väravad, seiklejad kamandati vangla koridori seina äärde. Nägudega seina poole seistes ei tohtinud keegi sõnagi lausuda. Karmid käsud, vali ja range hääletoon ning hämarad ruumid tekitasid kõhedust. Vangivalvuri korraldusel jagati õpilased kongidesse ning põgenemistoa seiklus sai alguse. Range kord ja äärmiselt kinnastatud tingimused kongides lisasid pinget ülesannete lahendamisel. Läbi meeskonnatöö, kriitilise mõtlemise ning kannatlikkuse säilitamise õnnestus lahendada ka esmapilgul keerulised ülesanded. Kui lõpuks kõik seltskonnad oma kongidest välja pääsesid, tuli leida veel viimane kood, et taas vabadusse jõuda. Viimased pingutsused tuli teha läbi paksu suitsu ning sireenide saatel, mis omakorda kogu olukorra kõhedamaks muutsid. Pärast hommikust närvikõdi suundus seltskond mere äärde värsket õhku nautima ning kogetu üle arutlema. Seejärel ootas õpilasi ees Tervise Paradiisi veekeskus. Sisuka päeva lõpuks suundus kogu grupp Pärnu linnatuurile päid tuulutama ja kohaliku eluloga tutvuma. Reiu puhkekeskuses kostitas pererahvas väsinud seltskonda maitstva õhtusöögiga ning seejärel oli õpilastel taas piisavalt vaba aega, et ümbruse loodust nautida ning viimaseks päevaks välja puhata.

Kolmanda kevadkooli päeval keeras buss nina Kurgia suunda, kus tutvustati eesti toidu valmistamise traditsiooni, aastaaegade mõju talu toidulauale, C. R. Jakobsoni põhimõtteid talust ja toidust ning toidu teekonda laudast ja aiast kööki. Praktilise tegevuse käigus valmistasid õpilased retsepti järgi kaeraküpsiseid. Põnevaks üllatuseks osutus käisiti koorest või tegemine.

Pildigaleriil ja tegevustel saab silma peal hoida ka projekti [HALO – hakkab looma Facebooki lehel](#) (sinna leiab tee kooli kodulehel ja kooli Facebooki lehel olevale logole vajutades).

Foto: erakogu

Kui töö on tehtud, siis on hea hingata

Eesti vanasõna

HILLE VÄLJAOTSA on Iisaku raamatukogu juhtinud alates 1980. aastast – seega siis 45 aastat. Ei ole just tavaline, et inimene ühes ametis nii kaua vastu on pidanud. Seda on ka märgatud. Tunnustussündmusel Ida-Viru EHE anti Hillele üle Aasta Raamatukogutöötaja 2024 tiitel, 10 aasta eest pälvis Iisaku raamatukogu Iisaku valla aasta tegija aunimetuse, ta on olnud valitud 2002. aastal Ida-Virumaa parimaks maaraamatukoguhoidjaks. Tänavu kevadel on Hille aga otsustanud, et nüüd on õige aeg amet maha panna ja jääda väljateenitud puhkusele. Mai lõpus korraldab ta veel raamatukogu sõpradele ekskursiooni, tõmbab justkui kõik otsad kokku, sest ka tööle asudes viis ta esimese sündmusena kohaliku raamatuühingu algorganisatsiooni liikmed ringsõidule.

Merle Pikhoff
toimetaja

Oled otsustanud pensionipõlve kasuks, oled kindel, et saad kodus olemisega hakkama? Küsin nii, sest oled alati teinud rohkem, kui sinult tegelikult oodata on osatud.

Ausalt öeldes ajavad sedalaadi küsimused mind pisut turri. Mis mõttes mul pole kodus midagi teha ja mul kodus igav on! Saan ju rohkem aega endale, oma perele, lastele ja lastelastele. Mul avanevad suuremad võimalused kusa-gil käia ja sündmustest osa võtta. Olen lubanud hakata täiskohaga vanaemaks. Mu lapsed elavad Tartus ja lapselapsed õpivad Ülenurme Gümnaasiumis, kus on väga tugev muusikasuund, nad laulavad koorides ja mängivad plokklööti (mis on muide kooli õppekavas) ja mul on alati olnud kahju, kui ei ole saanud minna vaatama nende esinemisi. Nüüd saan seda endale lubada, samuti suvel nautida mõnusat elu-olu oma teises kodus maal looduse keskel. Tahaksin tõesti rõõmu tunda pensioniajast, mil on veel jaksu, huvi ja uudishimu, et erinevaid põnevaid asju ette võtta. Ma ei välista ka huvitavaid tööampse, aga need saavad siis olema minu tingimustel ja kindlasti mitte kohe, sest sel suvel ma puhkan.

Aga alustame ikkagi algusest. Iisaku on olnud alati sinu kodu?

Iisakus ma sündinud ei ole. Minu isa juured on Jõhvi kihelkonnas, Atsalama külas. Nii olen ma ka sealse talus paar kuud peale sündi ristitud Jõhvi kiriku-õpetaja Otto Tallinna poolt. Kuid enne seda olid mu ema ja isa kohtunud Kiikla kandis ja 1960. a abiellunud. Nii et olen paar esimest eluaastat elanud hoopis Võrnu külas, aga jah, sealt edasi ikka Iisakus, siin lasteaia ja koolis käinud.

Seega mälestused algavad sul ikkagi Iisakust?

No tegelikult on mul väga hästi meeles üks pildistamine Võrnus – ma nii hirmsasti kartsin ja hoidsin ema kaela ümbert kinni. Eks ma olen alati olnud selline aravõitu, nii koolis kui lasteaia, kus luuletusi lugedes olid alati suurest hirmust pisarad silmis. Näärivana eest pugesis ka kodus peitu. Minu kartlikkust on väga hästi näha lapsepõlvefotodelt, eriti kui öde Aili kõrval, kellel, erinevalt minust, alati naerunägu ees.

Olen siamaani selline introvert, tagasihoidlik, aga edasipüüdlik.

No nüüd sa ajad mind küll segadusse. Olen näinud vanadelt fotodelt, et olid juba kooliajal ikka publiku ees, oled osalenud näiteringi töös, me oleme sinuga isegi ühes näidendis koos

mänginud, tegelesid rahvatantsuga. Sa korraldasid tavapärase raamatukogu töö kõrval arvukalt luuleõhtuid, kohtumisi jne. Ma tahtsin sult ausalt öeldes küsida, miks raamatukogundus, Viljandis õpetati ju ka kultuuri-töötajaid.

See kõik võib olla väga petlik. Koolis olin tihtipeale sunnitud esinema, aga see kõik tuli läbi pingutuste ja põdemiste. Ma ei ole lava peale loodud, see on olnud minu jaoks stressirohke. Kultuurikoolis õppisime, et raamatukogus peavad toimuma ka sündmused ja kuna ma tõesti olen vist üle keskmise kohusetundlik, siis ma olen alati tundnud, et pean neid tegema. Nii ma olengi üritusi korraldanud, kuid enamasti on need sündinud kellegagi koostöös: luulekavad koos Judith Kulverega, kaunis palju on koostööd olnud kooliga, midagi koos rahvamajaga, muuseumiga, kogudusega. Ma ei ole olnud alati eestvedaja, sest tagantõukamine sobib mulle paremini.

Kust tuli mõte minna õppima raamatukogundust? Oled suur lugeja?

Ausalt öeldes ei ole väga, ma olen aeglane lugeja. Nii kesk- kui kultuurikooli ajal lugesin muidugi läbi kohustusliku kirjanduse, mida oli ikka omajagu, aga n-ö raamatute neelaja ei ole ma kunagi olnud. Küll aga meeldisid mulle koolis kirjanduse tunnid ja loetu arutelud. Nii ma arvasingi, et mu amet või elukutse võiks olla kirjandusega seotud. Ma olen selline omaette tegutseja ja raamatukogu tundus selleks olema päris paslik paik.

Kas peale Viljandi kooli lõpetamist ei olnud tunnet, et äkki on kusagil mujal parem? Miks ikkagi Iisaku?

Tegelikult mind lausa taheti jätta Viljandisse, pakuti tööd lasteraamatukogus. Töötasin juba kooliajal asendajana sealsamas kultuurikooli raamatukogus ja praktiliselt olin linna kogus, aga armastus tõi koju tagasi.

Viljandisse minekuga oli üldse nii, et ega seda väga heaks ei kiidetud, nii vanemate kui kooli arvates oleks minu tunnistusega pidanud ikka kõrgkooli minema. Aga mina tahtsin kiiresti oma elu peale, et ei peaks vanematest sõltuma. Tegin isegi ühe popipäeva, ei tahtnud uuesti kutsevalikukomisjoni ees seista, kus juba esimesel korral mu Viljandimõtetele hästi ei reageeritud, lausa halvustati mu valikut. Mulle tundub, et see oli üldse mu ainuke popipäev kooli ajal. Viljandi Kultuurikoolist tulnud töötajad olid muide väga hinnatud, seal koolitati välja tugevad praktikud, Tallinna Pedagoogilises Instituudis oli suurem rõhk teoorial.

Aga Viljandi on mulle armas linn siamaani ja ega see kõrgharidus ka ju tegelikult omandamata ei jäänud.

Aga räägime sellest, kas see oli mingi väline surve, et on vaja diplomit või oli see mingit moodi enda tunnetus.

Tegelikult olin haridustaseme tõstmiseks juba korra varem dokumendid Viljandi Kultuurikolledžisse viinud, see oli 1990ndate alguses, kuid siis ei tulnud sellest midagi välja, kuna jäin lapseootele. Ja hiljem lõin käega, et saan ka keskeriharidusega hakkama.

Aga viiekümneendates eluaastates otsustasin siiski Tartusse avatud ülikooli õppima minna. Ilmselt ma ikka tundsin, et mul on justkui midagi puudu ja võiksin olla veel mõne uue kogemuse võrra rikkam. Mitte tööalaselt, ses mõttes ma ei tundnud vajadust ega sundi, aga minu enda jaoks. Pealegi oli see muutunud sel ajal kuidagi nii lihtsaks, et patt oleks jätta võimalust kasutamata. Raamatukogundus või tänapäevase nimetusega infokorralduse eriala tuli Viljandist üle Tartusse, Iisakust Tartusse sõitmine ei ole ju keeruline, sisse sai keskkoolitunnistuse ja vestluse põhjal. Olin käinud ka Viljandis Ilmar Vaaro korraldatud suveakadeemias ja siis seal ta ütleski, et nüüd võiks edasi õppida. Nii see mõte idanema hakkas.

Ja siis läksid ja lõpetasid cum laude ...

No selline kohusetundlik ma ju olen. Õppisin iga päev natukene, tegin kõik tööd õigeks ajaks, võlgu ei jäänud. Mul olid tabelid, kus kirjas, millised ülesanded/koolitööd on alustatud, mis pooleli, mis ära saadetud jne. Kerge oli kooli sisse saada, aga õppimine oli ikkagi päris intensiivne ja raske, lugeda ei jõudnud midagi peale õppetöös vajamineva. Aga pooleli ma asju ei jäta, tehtud see sai, kuigi sellega ei kaasnunud isegi kraadi vaid asi piirdus rakendusliku kõrghariduse diplomiga.

Raamatute puhul ei ole sa ainult lugeja või laenutaja, oled olnud ka ise nende koostaja ...

Koosatanud olen ma raamatu Volde-mar Kuljusest „Voldemar. Voldemar Kuljuse elu- ja loometee“. Olin ülikooli lõputööna koostanud Kuljuse bibliograafia – tema kohta ilmunud trükiste kogutud ja korratatud loetelu. Kui juba kogutud materjal oli olemas, siis see kõik lausa kippus kaante vahele. Oli ju tegemist ääretult värvika isiksusega, kes ei olnud sugugi ainult kirikuõpetaja vaid ka silmapaistev kultuuri- ja ühiskonnategelane. Ja pealegi, oleks olnud tuline kahju, kui tema luuletused, või täpsemalt

värsspoemid, milles kogu tolleaegne kohalik koloriit ja värvikad tegelased sees, oleksid jäänud vaid käsikirjadesse ning üldsusele tundmatuks. Tema luuleloomingu vääris talletamist ja on tänapäevalgi äärmiselt vahva lugemine.

Olen olnud ka Iisaku Muuseumi Sõprade Seltsi poolt välja antud raamatu „Kui fotod olid mustvalged ... : Iisaku – kirikukülast alevikuks“ I osa koostamise juures. Materjalide otsimine on minu jaoks alati põnev olnud, aga eks tuli ka tegeleda selle juures n-ö musta tööga, sest materjal tuli ju ka trükikõlblikuks vormida.

Huvi kohaliku ajaloo ja inimeste vastu on sind viinud ka elulooõhtute korraldamise juurde.

Seda ürituste sarja alustasime raamatukogu 105. aastapäeva tähistamiseks 2012. aastal. 2024. aastaks on oma elust käinud rääkimas kokku 25 inimest. Enamasti ikka kohalikud.

Veel oleme teinud sellist sarja nagu „Tuntud inimene raamatukogus“. Sel päeval on olnud siis leti taga lugejaid teenindamas mõni kohalik väljapaistev inimene. See sai alguse raamatukogupäevadest. Eks seda tehti mujalgi, paraku see enamasti hääbus, kuid meie oleme seda vedanud siamaani. Viimane selline päev oli mullu ja kokku on paarkümmend inimest siis tunni-paar proovinud raamatukogutööd, n-ö minu eest tööd teinud.

Huvitavate kohtumiste klubisse oleme kutsunud oma põnevatest tegemistest rääkima hulga inimesi, nii meie kandist kui ka kaugemalt. On olnud kohtumisi kirjanike, kunstnike, meediategelaste, rännumeeste ja paljude teiste huvitavate elukutsete esindajate või põnevate harrastuste-hobidega tegelejatega.

Kui lihtne või keeruline on saada inimesi endast kõnelema?

Kui sa mõtled elulooõhtutel kõnelejaid, siis mõnda on lihtne ja teist jälle keeruline ning mõni ei taha üldse endast rääkida. Vahel aga oleme jõudnud viimasel hetkel. Nii läks näiteks Laine Nimvitskiga, kes käis kõnelemas 2012. aprillis ja sügisel oli ta meie hulgast juba lahkunud. Aga tänavu, Laine sünniaastapäeva puhul korraldatud kokkusaamisel, oli ta justkui taas koos meiega, sest me oleme need kohtumised ka salvestanud.

Kuidas jõudsid näituste korraldamiseni raamatukogus?

Eks paljusid asju märkad kusagil mujal ja teed järgi. Trepigalerii idee tekkis näiteks meie lasteaia kunagi ammu nähtu ajal – seal olid seatud laste tööd trepikotta seinetele, küllap lastevanematele tutvumiseks. Mõtlesin, et meil ju ka

nii tore ja valge trepikoda, kus saaks nii mõndagi üles seada. Kirjutasin projekti, saime raha riputussüsteemide ja pildiraamide ostmiseks ning tuligi hakata otsima autoreid, kelle töid eksponeerida. Palju oleme pööranud tähelepanu kohalikele inimestele ja nende töödele, aga oleme saanud rändnäitusi ka näiteks Soome Instituudist, Teatri- ja Muusikamuseumist, oleme teinud koostööd Jõhvi raamatukoguga ja mitmelgi korral on autorid ise tulnud oma töid pakkuma. Aastatel 2011–2025 on meie trepigaleriis olnud kokku 75 maali-, foto-, käsitöö- või muud näitust.

Hetkel ongi trepigaleriis üleval sinu enda fotod, Alutaguse valla viimasel fotovõistlusel saavutas sinu pilt 2. koha, aga oled tegelenud ka sellise asjaga nagu teemantmaal. On see pigem käsitöö või kunst?

Tegelikult on see siiski teemanttikand, pigem käsitöö, mis valmib pisikeste pärilite abil, mis on vaja juhendi järgi õiges kohtas paigutada. Enam ma neid pilte ei tee. Muidu ju võiks, aga kuhu nad kõik lõpuks panna. Kodus on seintel, olen kinkinud, teinud tellimustöid, esinenud mitmete näitustega. See oli mõnus tegevus pärast ülikooli lõpetamist, täitis õpingutest vabaks jäänud tühimiku.

Ma olen igasugust muud käsitööd ka teinud – kudunud, heegeldanud, tikkinud, pununud makrameed jne. Mulle meeldib näiteks sokke kududa, neid sai tehtud nii oma lastele ja lastelastele kinkimiseks kui ka Ukrainasse saatmiseks. Tegelikult on internetiavarustes leida väga põnevaid käsitöö ja meisterdamisjuhiseid, millest nii mõnegi pensionipõlves kindlasti ära proovin.

Oled ka suur teatrihuviline, käid etendustel üle Eesti. Mida soovitaksid vaadata minna?

Olen tõesti teatrifänn, suveks on päris palju pileteid juba olemas. Käiksin rohkemgi, aga alati ei saa aegu klappima. Õnneks mängitakse mõnda suveetendust ka kahel aastal. Köik need kolm muusikalist lugu Kalmer Tennossarest, Ada Lundverist ja Eesti Raadio meeskvaritetist Kiidjärvel on mulle meeldinud, viimasel ajal nähtust kindlasti Ellen Niidust kõnelev „Elleni sekund“ ja muusikaline lavastus „Kinky Boots ehk Kirglikud kontsad“ Vanemuises olid suurepäraseks. Samuti mõne aasta tagune „Niskamäe naised“. Viimasel ajal on mulle hakanud meeldima Nuutrum teatri etendused. Eelistan dokumentaalseid lavastusi ja armastan ka komöödiaid. Tahaks, et teatriskäik oleks helge või siis lõbus.

Sul on kaks tütart, milles nad on sinu moodi?

Kas nad üldse on minu moodi?! Heleri tagasihoidlikkus võib ehk minult kaasa saadud olla, aga Merili on sündinud Lõvi tähtkujus ja eks see ütleb nii mõndagi. Merili töötab Haridus- ja Noorteametis projektijuhina, on õppinud kommunikatsioonijuhtimist ja haridusinnovatsiooni, Heleri töötab lapsehoidjana, on omandanud kaks kutseharidust, toitlustusteeninduse ja lapsehoidja erialal. Mul on ka kolm lapselast, kõik tüdrukud.

Kuidas need inimesed, kes on pidevad raamatukogu ja seal toimuvate sündmuste külalstajad, võtsid vastu uudise sellest, et koduseks jääd?

Eks nad natuke kurvad olid. See meie seltskond ei ole suur, aga vahel on olnud ka olukordi, kus istekohti ei jätku. Lohutan neid, et kui uus päevakeskus valmis saab, siis hakkame seal kohtuma, teeme näiteks lauamängude päevi või kes teab, mis häid mõtteid veel võib tulla.

Laulu- ja tantsupeo tuli loob kuldse sideme läbi Ida-Virumaa

XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma” tuli süttib 15. juuni päikesetõusul Tartus ning jõuab Ida-Virumaale 28. juuni hommikul Jõgevamaalt.

„See on kui kuldne side, mis kirikud, koolid ja koguduseliikmed tõsiselt armastuses kokku toob,” on öelnud Alutaguse praost ja Jõhvi kihelkonnakooli looja Friedrich Ferdinand Meyer. Just see mõte on inspireerinud tänavust XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo tule teekonda Ida-Virumaal – teekonda, mis ühendab erinevad kihelkonnad, inimesed ja paigad meie maakonna kultuurilises südames.

Tänavu möödub 160 aastat esimesest kihelkondadevahelisest laulupühast Jõhvis. Aastal 1865 kogunesid Mihkli kiriku juurde koorilauljad Jõhvi, Lüganuse, lisaku ja Vaivara kihelkonnast ning lisaks ka Lääne-Virumaalt Viru-Nigulast – kokku 119 lauljat. Selle sündmuse tähistamiseks liigub tänavu laulupeo-tuli läbi kõigi nimetatud kihelkondade, sidudes taas piirkonnad ja kogukonnad üheks laulvaks pereringiks.

„Olgu see tuleteekond meie kuldne side. Vilgutame tulesid kõige lõunapoolsemast Rannapungerja tuletornist kuni

kõige idapoolsema tuletornini Narva-Jõesuus ning peame mees kõiki neid, kelle toel laulupeotraditsioon on säilinud meie maakonnas ja kogu Eestis,” ütles Ida-Virumaa kuraator ja tuleteekonna korraldaja Anne Uttendorf

Tule teekond Ida-Virumaal algab 28. juunil Rannapungerja tuletorni juurest, kus põimuvad järve, muusika ja mälestuste lood. Tuli võetakse vastu Jõgevamaalt, kõnelevad kohalikud esinadajad ning tantsurühm Avitaguse saadab tule teele sabatantsuga. Rannapungerjalt liigub tuli lisaku lauluväljakule, Mäetaguse mõisa, Kiikla rahvamaja ja edasi Kohtla-Nõmme kooli juurde, kus austatakse piirkonna kauaaegsete rahvatantsujuhendajate pärandit. Seejärel külastatakse Eesti Kaevandusmuuseumi, kus on pikki aastaid hoitud talvistantsutraditsiooni.

Maidla mõisas pannakse tuli laternasse ja see jääb hiljem rahvale jagamiseks. Järgmine peatus on Sonda

kogukonnas – eesti keele õpetaja ja emakeelepäeva algataja Meinhard Laksi ning tantsuõpetaja Inna Malva kunagises kodupaigas. Kiviõli riigikoolis meenutatakse koorijuhi ja muusikamehe Olav Raie, „Virumaa laulutaadi” Eino Nurga ning tantsuõpetaja Helju Veedami elutööd. Lüganuse külaplatsil tervitatakse tuld kontserdiga – piirkonna esinduskollektiiv Lüganuse segakoor saab 2025. aastal 170-aastaseks.

Järgmine peatus on Toilas, kus astuvad üles kohalikud tantsu- ja laulukollektiivid. Päev kulmineerub piduliku vastuvõtuga Jõhvi Mihkli kiriku juures asuva laulupeokivi juures – just seal, kus 160 aastat tagasi peeti esimene kihelkondade laulupüha.

29. juuni hommikul suundub tuli Kohtla-Järvele, Sillamäele ja Laagnale. Seal mälestatakse kohalikke kultuurihoidjaid ning jagatakse laulupeotuld külade esinadajatele. Edasi liigub tuli Narva-Jõesuusse, kus see võetakse pidulikult vastu sadamakail.

Samal päeval kannavad purjekad tule mööda Narva jõe Narva. Tuli

antakse üle linnapeale ja ESTO korraldajatele ning liigutakse Peetri platsile. Seal edasi antakse tuli käest kätte Narva linnuse väravast läänehoovis toimuva suure laulupeo lavani. Esimese laulu „Koit” saatel süüdatakse peotuli tulealusel. Pärast pidulikku osa järgneb rahvapidu koos ansamblitega Zetod ja Naised köögis.

30. juunil liigub tuli edasi Viru-Nigulasse, kus see antakse üle Lääne-Virumaale.

„Tule liikumine läbi Ida-Virumaa ei ole vaid kultuuriline rituaal – see on austus-avaldus kõigile neile, kes on põlvkondade jooksul kandnud ja hoidnud meie laulu- ja tantsutraditsiooni. See on elav mälestus ja uus algus. Kuldne side, mis seob paigad, inimesed ja ajad – just nii, nagu seda kunagi soovis F. F. Meyer,” võttis Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees Eve East tule teekonna Ida-Virumaal kokku.

Laulupeotule pidulik teekond Tartust Tallinna toimus esmakordselt 1969. aastal, mil möödus 100 aastat

esimesest üldlaulupeost. 1990. aastast alates on tuleteekonnast saanud osa üldlaulu- ja tantsupidude traditsioonist. Tule tulemist korraldab Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus koostöös kohalike omavalitsuste ja ESTO korraldustoimkonnaga ajavahemikus 15. juunist kuni 2. juulini.

XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu toimub 3.–6. juulini 2025 Tallinnas. Laulupeo kunstiline juht on Heli Jürgenson, tantsupeo pealavastaja Helena-Mariana Reimann ning rahvamuusikapeo loomingujuht Helin Pihlap. Peo korraldaja on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

LISAINFO:

Anne Uttendorf

telefon 5382 9064

e-post: ida-virumaa@laulupidu.ee

Elizaveta Sergejeva näitus

Ingrid Järv ja Kuremäe raamatukogu külastajad

Märtsis ja aprillis oli Kuremäe raamatukogu saalis üle pika aja näitus, mis kõitis külastajaid muinasjutuliste vaadetega. Hästi oli tabatud loodust, loomi ja inimesi, antud edasi meeleolu. Kivimõmme külas elav 17-aastane Jelizaveta Sergejeva, kes on õppinud ka 5 aastat kunstikoolis, tõi näitusele oma erinevate perioodide töid, mis näitavad hästi tema arengut ja andekust. Soovime talle ka edaspidiseks head silma ilu märkamiseks ja vaatajate rõõmustamiseks.

Foto: Keithy Rego

Mäetaguse mälumänguturniiri 22. hooaja tulemused

Keithy Rego

Alutaguse Huvikeskuse kultuuritöö koordinaator

17. aprillil toimus Mäetaguse mälumänguturniiri 22. hooaja viimane voor, kus selgusid ka hooaja parimad. Võitjaks osutus Kalina külaselts, teise koha saavutas SMS ning kolmandaks tuli

võistkond Kaare. Kokku osales sel hooajal kuus võistkonda, kes oma teadmistes mõõtu võtsid. Küsimused koostas traditsiooniliselt Andrus Aamer, pakkudes osalejatele mitmekülgset mõtteainet. Mälumänguturniiri küsimuste ja vastustega saab täpsemalt tutvuda Alutaguse Huvikeskuse kodulehel. Täname kõiki osalejaid ja kohtume taas järgmisel hooajal!

Foto: Liisu Tamm

MTÜ Puhatu Seltsi tegemised

Puhatu külaselts

Oleme sel aastal mitmel korral kogunenud ja pidupäevi tähistanud, samuti teinud vajalikku heakorratööd.

Veebruaris pidasime Puhatu külaplatsil Eesti Vabariigi aastapäeva – pidulik ja südamlilik kogunemine tuletas meelde, kui oluline on ühtehoidv kogukond.

Kevade saabudes toimus Kuremäe raamatukogus kevadine töötuba, kus valmisid omanäolised ja huvitavad munapühade kaunistused.

Volbriõhtul kogunesime taas külaplatsile. Lõkke ümber sai nautida mõnusat õhtut, grillida vorstikesi ja vahukomme ning juttu puhuda. Nii mõnigi nõid eksis samuti Puhatusse ära – nagu traditsioon ette näeb.

4. mail tähistasime koos talgupäeva #Teeme-Ära2025. See päev ületas kõik ootused – meid tuli kokku tõeliselt palju. Suur tänu kõigile, kes kaasa löid! Ühiselt sai külaplats rehitsetud, oksad lõigatud, tee äär prahist puhtaks, lauad ja pingid lakitud. Ka meie armas õuaraamatukogu sai uue hingamise.

Oleme nüüd valmis suvele vastu minema – ootame kõiki meie üritustele ja lihtsalt niisama külla!

Iisaku Gümnaasiumi koristustalgud ja volbrilõke

Mari-Liis Rajamets

Iisaku Gümnaasiumi huvi- ja projektijuht

30. aprilliks planeeris Iisaku Gümnaasiumi koolipere koristustalgud, et meie koduümbrus veelgi kaunim saaks. Paraku ei soosinud ilmataat seda plaani ning koristustalgud jäid vihmasel ilma tõttu seekord ära.

Küll aga ei takistanud kerge vihmase volbrilõkke tegemist ning kooliperel üheskoos aega veeta. Pärastlõunal kogunesid vapramad rahvamaja juurde ning lõkkemeister Marteni pingutused kandsid lõpuks vilja ja uhke volbrilõkke süttis!

Kooli KiVa-meeskond (kiusamisvaba kool) oli ette valmistanud vahvad tegevused kõigile. Metsa alt leitud

materjalist meisterdati väikesed heade soovide luuad, mille lõkkesse viskamisel said kõik midagi soovida. Välja võluti ka suurem luud ning omavahel võeti mõõtu luua viskamises.

Lisaks lõbusatele mängudele pakuti kehakinnituseks pirukaid ja sooja teed ning lõkkestule ääres grilliti nii viinereid kui ka vahukomme. Õpilaste sõnul oli see peaaegu nagu jaanipäev – sai kiikuda, tantsida, mängida ja end lõkke ääres soojendada.

Koristamiseks jagatud objekte korrastavad klassid maikuu jooksul, et siiski ka meie koduümbrus puhtam oleks.

Aitäh rahvamaja lahkele perele, kes meie jaoks lõkkematerjali hoidis ning kõikidele korraldajatele ja osalejatele!

Fotod Egle Kurs

Kauksi külaseltsi kevadine aia- ja tervisereis Lõuna-Eestisse

Kauksi külaseltsi reisiseltskonna nimel
Piret Talistu

Maikuu esimesel nädalavahetusel võtsime ette reisi Lõuna-Eestisse. Igauks meist on rohkem või vähem rohenäpp. Juba eelmisel kevadel sai plaan paika pandud, et korraldada kogemusreis tuntud aedadesse – Palusalu aeda ja Vanaema aeda. Vahele mahtus veel Mooska talu suitsusauna külastus.

Võime selle reisi kokku võtta kolme sõnaga – õpetlik, inspireeriv ja ühendav. Just täpselt see, mida projektivooru „Sotsiaalne kaasatus“ eesmärk ette nägi.

Asusime Balti bussiga (OÜ Ärnasarte) varakult Kauksist lõuna poole teele.

Esimene peatus oligi Palusalu aias. Noorperenaine Maria tegi meile ringkäigu, rääkis aia kujundamisest ja hooldamisest. Et naadist on võimalik lillepeenardes lahti saada ja purustatud puulehed on parim multš peenardele. Küsimusi oli palju, aga kõik said ammen-dava vastuse. Palusalu aed müüb ka erinevaid aiatööriistu. Kohapeal sai neid oma käega proovida ja mitmel meist on nüüd väärt abilisid kodus olemas.

Järgmine peatus oli Haanjas, Mooska talus. Taluperenaine Eda Veeroja on olnud Eesti suitsusaunakultuuri eestvedaja ja suunaja ning tema algatusel kanti suitsusaun UNESCO kultuuripärandi nimistusse. Enne sauna

Palusalu aed. Foto Piret Talistu

minekut rääkis ta sauna ajaloolisest olulisusest ning kuidas saunakultuuril tänapäeval läheb. Tegime ka ringkäigu nende kolmes saunas ning selgus, et ühes neist suitsutavad nad maitsvat liha. Ja siis saidki saunad koetud ning olid valmis meid vastu võtma. Teretamise sauna ja ronisime lavale. Eda soovitude ja pajatuste saatel leilitasime korduvalt, laulsime ja hingasime. Vihtlesime, pesime end tuhaga ja määrisime meega. Vahepeal ikka tiigis jahutust ja loputust saades. Lõpuks tänasime sauna ja saunakütjat. Oma jalakesi ja käekesi. Mõtlesime häid ning puhtaid mõtteid.

Õöbimiskohas Vaskna turismitalus ei raatsinud ma sel öhtul duši all seepi kasutada. Kõik saunas kogetu ja salvestatu oli mõnusalt mööda keha laiali. Istusime veel hiliste öötundideni koos ja võtsime pika ja sisuka päeva kokku. Kõrvad tuha ja meega koos ma magama läksingi.

Teine päev oli planeeritud veeta Valgamaal Vanaema aias. Programmi kokku pannes oli väike kahtlus, sest sealne perenaine Tiia Morfin pakkus selle pikkuseks 8 akadeemilist tundi. Mida meil seal küll nii kaua teha on?

Aga võta näpust – juttu oleks jätkunud kauemaks.

Vanaema aed erines eelmisel päeval külastatud aiast pea 100 protsenti, seda just aia hooldamise mõttes. Ja ka sisu oli tugevalt tarbeaia poole kaldu. Oli päris põnev võrdlus.

Sealne moto on: lõhnad ja maitsed lapsepõlvest.

Hetkel oli aias kevadise tärkamise aeg, aga me kujutasime ette kui lopsakas ja metsik see aed on suvel, kui kõik õitseb. „Vanaema aiast leiad enda aeda sobivaid põliste taluaia lillede, maitse- ja ravimtaimede, aiaviljade seemneid ning haruldasi vanu taimi.“ nii lubab nende koduleht.

Sealne põhimõte on, et aiast ei viida peaaegu midagi ära. Mõeldakse ka putukatele ja teistele „kasuritele“ nagu perenaine ütles.

Pärast lõunat mehhiklasest peremehe Leno Takobaaris saime anda panuse ühe sealse permapeenra uude kihti. Tööle eelnes põhjalik ülevaade sellise elurikkuse peenra „ehitamisest“. Eks aeg näitab, mitmes reisikaaslase aias sellist peenart näha saab, aga sel päeval olime küll kõik väga inspireeritud. Aias saab ära kasutada nii vana paberi, naturaalsest materjalidest vanad riided, kasutamiskõlbmatu villa ja loomulikult oksad, lehed isegi küttepuidest järgi jäänud laastupuru.

Õhtu eel kojuõitu alustades olime saanud teadmistest ja infost küllastunud. Püüame nüüd kiiresti seda kõike oma aedades rakendada. Mai lõpus

toimuval rohevahetusel saame soovijatele oma muljeid jagada.

Sel aastal toimub rohevahetus 20. mail kell 18-20 perekond Oone aias Kauksis.

Kohale on lubanud tulla ka Looga-metsa puukool suvelilledega.

Mõned näpunäited teile ka!

- Hosta võrsed on peaaegu sama head kui kevadine spargel – proovisin järgi.
- Kui sa ise kuivanud puulehed ära põletada kavatsed, paku enne naabrile. Äkki ta tahab multšida oma lillepeenraid. Või äkki ikkagi kuluvad need ära oma lillepeenardele.
- Peenraservad vajavad erihoolt ja õigeid tööriistu. Kui seda teha järjepidevalt, ei laiuta umbrohi peenrasse.
- Naadist on võimalik lahti saada.
- Sellised ühised väljasõidud on vajalikud kogukonnatunde kasvatamiseks.

Õppereisi toimumist rahastas Euroopa Sotsiaalfond ja Peipsi-Alutaguse Koostöökoode.

Remniku лагерь – лето, полное приключений!

- Живописное место – на берегу Чудского озера, в окружении соснового леса
- Захватывающая программа – спортивные и творческие мероприятия, командные игры, дискотеки
- Опытная команда – безопасная и заботливая атмосфера
- Вкусное питание и комфортное проживание
- Найди новых друзей и создай незабываемые воспоминания!

Suve 2025

SCAN ME

<https://lastelaagrid.eu/noortelaagrid/remniku-laager/>

✉ info@laagrid.eu

ОБЗОР ЗАСЕДАНИЯ ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ АЛУТАГУЗЕ

Марин ГРЮНИНГ

секретарь волостного собрания

30.04.2025 г

- Утверждены результаты проверки, проведенной ревизионной комиссией.
- Член правления Mehntack OÜ Сандер Реэло представил обзор деятельности спа и отеля.
- Принято решение о целевом финансировании операционных расходов Mehntack OÜ в размере 80 000 евро.
- Принято решение не начинать детальное планирование участка Мяннику в Кунингакюла.
- Ознакомились с ходатайством VKG Wind OÜ о начале особого планирования и стратегической оценки воздействия на окружающую среду.

Протокол заседания, принятые решения и постановления доступны в регистре документов: https://adr.novian.ee/alutaguse_vald/

Запись заседания собрания: https://pilv.alutagusevald.ee/s/30_04_2025_volikogu

Предотвращение и сокращение образования отходов

Мартин Миллер,

Специалист по окружающей среде волости Алутагузе

Обращение с отходами и сокращение отходов в повседневной жизни в значительной степени связаны с нашими привычками и информированностью. Ниже мы приведем ряд рекомендаций и мотиваций, руководствуясь которыми возможно уменьшить образование отходов в повседневной жизни и способствовать развитию повторного использования.

1. СОКРАЩЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ ОТХОДОВ

Меньший объем отходов означает меньше использованных ресурсов, потраченных на производство продукта, и меньше загрязняющих веществ, связанных с их утилизацией. Сокращение образования отходов – наиболее эффективный способ снижения воздействия на окружающую среду.

- Отдавайте предпочтение товарам без упаковок**
В магазине отдавайте предпочтение товарам совсем без упаковки или с меньшим ее количеством. Например, при покупке овощей, фруктов или хлеба выбирайте продукты, не упакованные в пластиковые пакеты.
- Покупайте большее количество**
При покупке скоропортящихся продуктов отдавайте предпочтение упаковкам большего размера, чтобы продукта было больше, а упаковки – меньше. Например, покупайте молоко или овсяные хлопья в упаковке большего объема.
- Избегайте одноразовой упаковки**
Отдавайте предпочтение многоразовой таре. Используйте термобутылки, храните приготовленную еду в стеклянных банках, кофе с собой покупайте в собственную кружку.
- Предотвращение пищевых отходов**
Следите за сроками годности и используйте продукты вовремя. Если заметили, что какой-то продукт близок к своему сроку годности, старайтесь его быстрее использовать или заморозить. Например, бананы можно заморозить, чтобы затем приготовить из них смузи, а помидоры порубить и использовать в супе.

Какое влияние это оказывает на окружающую среду?

Меньшее использование упаковки и одно-разовых товаров сокращает количество пластика и прочих отходов, попадающих в окружающую среду. Также уменьшается трата еды, что, в свою очередь, снижает потребление сырья и потребление электроэнергии, необходимое для производства этих продуктов.

2. ПОВТОРНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ

Повторное использование – важный шаг, позволяющий продлить срок службы вещей и снизить потребность в новых продуктах. У такого подхода множество преимуществ, и он полезен не только для окружающей среды, но и для банковского счета.

- Сдача на благотворительность и обмен**
Если у вас есть старые игрушки, одежда или мебель, не стоит их просто выбрасывать. Отдайте их кому-то, кто в них нуждается, или сдайте в центр повторного использования. Вещами также можно обмениваться с друзьями или на специальных местных мероприятиях – так называемых своп-вечеринках.
- Покупка подержанных товаров**
Покупайте бывшую в употреблении одежду, мебель, книги и даже электронику. Сейчас многие качественные товары доступны на вторичном рынке. Отдавая им предпочтение, вы сможете сэкономить деньги и снизить спрос на новые товары.
- Ремонт и апсайклинг**
Если вещь испорчена, попробуйте ее починить или создать из нее что-то новое. Например, из прохудившейся футболки можно сшить сумку, потертую мебель можно преобразить, покрасив ее либо добавив какие-то элементы дизайна.
- Вещи многоразового использования**
Отдавайте предпочтение вещам, которые можно заполнить или зарядить. Например, потребность в одноразовых аналогах снижает аккумуляторные батарейки и многоразовые бутылки.

Какое влияние это оказывает на окружающую среду?

Повторное использование помогает снизить потребность в добыче сырья и производстве продуктов, что в свою очередь означает потребление меньшего количества энергии и ресурсов. Если продукт может продолжать служить так, чтобы не нужно было производить новый, мы снизим как трату материалов, так и воздействие на окружающую среду, связанное с производством и транспортировкой.

3. ПЕРЕРАБОТКА

Переработка означает использование существующих материалов для производства новых продуктов. Это важный шаг в сокращении отходов, поскольку позволяет продолжать потреблять, не добывая новые ресурсы.

- Сортировка для дальнейшей обработки**
Правильно сортируйте мусор дома, отдельно выбрасывая бумагу, стекло, пластик и биоразлагаемые отходы. Это обеспечит максимальную эффективность обработки материалов и возможность использовать их для производства новых продуктов.
- Обработка отслужившей электроники**
Неработающие старые электронные устройства сдавайте в пункты приема, где они будут переработаны и полученные материалы будут направлены на вторичное производство.
- Компостирование**
Компостирование пищевых отходов в домашнем хозяйстве помогает сократить объем пищевых отходов, отправляющихся на свалку, а в результате образуется натуральное удобрение, которое можно использовать в собственном саду.

Какое влияние это оказывает на окружающую среду?

Переработка помогает поддерживать потребность в новом сырье на низком уровне, поскольку материалы, полученные из старых продуктов, получают новую жизнь, в результате чего снижается потребность в добыче новых ресурсов. Кроме того, это помогает снизить объемы отходов, складирующихся на свалках, и предотвратить попадание загрязняющих веществ в природу.

Каждый день, когда мы делаем осознанный выбор с целью сокращения образования отходов и способствования развитию повторного использования, помогаем защитить окружающую среду и сберечь природные ресурсы. Какими бы маленькими эти шаги не казались, их влияние накапливается, и с течением времени они действительно могут изменить наши потребительские привычки и влияние, оказываемое на окружающую среду. Чем меньше мы производим, тем меньше отходов, которые в итоге окажутся на свалке или в окружающей среде.

Волостная управа Алутагузе призывает ответственно обращаться с отходами

Мартин Миллер,

Специалист по окружающей среде волости Алутагузе

Волостная управа Алутагузе напоминает жителям о важности правильного обращения с отходами и делится рекомендациями, как экологично и законно от них избавляться. Грамотное обращение с отходами помогает сохранять чистоту окружающей среды, защищать природу и здоровье людей.

Сжигание отходов: только разрешенные материалы и условия

На территории волости сжигание отходов вне специально отведенных для этого мест строго запрещено. Разрешено сжигать лишь неокрашенную и не пропитанную древесину, а также

неламинированную бумагу и картон, образовавшиеся в результате собственной деятельности, но только в небольших количествах и исключительно для растопки печей и очагов. Сжигание мусора на костре запрещено, так как при этом выделяются вредные вещества, опасные как для окружающей среды, так и для здоровья человека.

Обращение с садовыми отходами: предпочтение следует отдавать компостированию

Сухие садовые отходы, такие как ветки и листья, следует по возможности компостировать. Если это невозможно, их сжигание допускается на собственной территории круглый год при соблюдении следующих условий:

- не введен запрет на разведение огня;
- сжигание происходит в безветренную погоду;

- деятельность не причиняет неудобств соседям;
- место разведения огня соответствует требованиям пожарной безопасности.

При сжигании необходимо быть внимательным и следить, чтобы в костер не попали неподходящие материалы, например пластик, окрашенная или обработанная древесина, остатки бытовой химии и т.п.

Участие в организованном вывозе отходов является обязательным

Все земельные участки в волости Алутагузе должны иметь договоры на организованный вывоз отходов с фирмой Ekovir OÜ, что позволяет правильно утилизировать как смешанные бытовые, так и другие виды отходов. Это обязательное условие, от которого нельзя отказаться.

Оно обеспечивает сбор и обработку отходов в соответствии с экологическими требованиями.

Бесплатная сдача крупногабаритных и других видов отходов

Жители волости могут бесплатно сдавать крупногабаритные и другие специальные виды отходов на свалки Уйкала и Торма, предъявив карту жителя волости. Вывоз крупногабаритных отходов также можно заказать в рамках организованного вывоза мусора. Все, что нужно сделать – связаться с Ekovir OÜ, написав по адресу info@ekovir.ee или позвонив по номеру 33 66 726.

Важен вклад каждого человека. Мусору не место ни в костре, ни в лесу. Соблюдая правила обращения с отходами, мы сохраняем чистоту окружающей среды. Сохранение природы и общее благополучие начинаются с ответственного поведения.

VOLTIŽEERIMISE VÕISTLUSED

14. juunil kell 15.00

- ✓ Esimene voltižeerimise võistlus ja seda just Ida-Virumaal
- ✓ Kohustuslik kava pukil + vabakava hobusel
- ✓ Toetajad: IVEK, Kaevandusmuuseum jt
- ✓ Kohtunikuks Eesti Ratsaliidu voltižeerimise mäenedžer

Ootame vaatama ja kaasa elama!

ROHKEM INFOT:
www.siiumumae.talu.com

IDA-VIRU JOOKSUSARI

18.04	JÜRIÕO JOOKS	NARVA-JÕESUU SADAM
10.05	EASTMAN CHARITY RUN	KOHTLA-JÄRVE KULTUURIKESKUS
31.05	VANGLATEENISTUSE JOOKS	JÕHVI MUUSIKAVÄLIJAK
12.07	MÕISA JOOKS	MÄETAGUSE MÕIS
23.08	LÜGANUSE RAHVAJOOKS	KIVIÖLI KESKVÄLIJAK
05.09	TOILA RAHVAJOOKS	TOILA SPA HOTELL
13.09	JÕHVI RAHVAJOOKS	HEINO LIPU STADION

Info ja registreerimine:
WWW.SPORTIV.EE

SPORDIKALENDER

- 24. mail Estonia Elamuspargis JOOKSUKROSS
- 30. mail kell 9 – 1. juunil kell 19 Mäetagusel ALUTAGUSE OPEN, BALTIMAADE MV DISCGOLFIS 2025
- 4. juunil kell 18.30 Mäetagusel I-V DISCGOLFI NÄDALAMÄNGU XII ETAPP
- 7. juunil kell 12 Pannjärvel 11. ALUTAGUSE RATTAMARATON
- 9. juunil kell 18.30 Tudulinna I-V DISCGOLFI NÄDALAMÄNGU XIII ETAPP
- 11. juunil kell 18.30 Pannjärvel I-V DISCGOLFI NÄDALAMÄNGU XIV ETAPP
- 14. juunil kell 10 Pannjärvel LUXADOR DISCGOLFI RAHVALLIIGA 2025
- 14. juunil kell 10 Mäetaguse kirvehallis EESTI LAHTISED KAHETERALISE KIRVEVISKAMISE MEISTRIVÕISTLUSED JA VÄLIAREENI AVAMINE
- 18. juunil kell 18.30 Karjamaal I-V DISCGOLFI NÄDALAMÄNGU XV ETAPP
- 21. juunil kell 9 Pannjärvel IDA-VIRUMAA MV DISCGOLFIS 2025
- 28. juunil kell 12 Pannjärvel PANNIKA RANNAKAS 2025 VÕRKPALLI I ETAPP

Huvi argielu vastu minevikus ja tänapäeval. Etnoloogid tööhoos

Marleen Metslaid, Terje Anepaio

Suvi läheneb ning Pärnaõue talu suveürituste sari „Peipsi põhjaranniku etnograafiapärand“ ühes sellega. Seega on sobiv hetk teemast veidi lähemalt kõnelda ja anda lugejale aimu, mida suvel näha saab. Meie jutt lähtub näituse „Peipsi põhjaranniku külaelu 20. sajandi alguses“ koostamisel tekkinud ning Alutaguse koolide joonistusvõistluse „Mina olen etnoloog. Joonistame esivanemate lugusid“ läbiviimisel kerkinud mõtetest.

Näitus tutvustab Peipsi põhjarannikul elanud inimeste elu-olu 20. sajandi alguses, nii nagu see on talletatud eri aegadel sealkandis käinud etnoloogide kogutud materjalides, mida hoitakse Tartus Eesti Rahva Muuseumis. Näituse keskmes on ERMi direktori Ferdinand Linnuse tehtud fotod 1936. aastast Rannapungerjal asunud Kolu talust ja sealse pererahva igapäevastest töödest. Külastaja tutvub kalastuse, heinateo, viljakasvatuse, palgiparvetuse ja muu argieluga ning saab ühtlasi tuttavaks mitme uurijaga, kes neid teemasid on lisaku kihelkonnas uurinud. Ferdinand Linnuse kõrval saab siin nimetada veel Gustav Ränka, Hilda Konsot, Aliise Moorat ja Mall Hiimäed.

Kas oled kunagi mõelnud, kuidas me teame vanapärase, arhailiste töövõtete ja tööriistade kohta? Kuidas me teame, mis on meie kultuuripärand? Ühelt poolt on muidugi ülioluline põlvest põlve edasiantavad teadmised, mis kohalikku kultuuri edasi kannavad, kuid teiselt poolt on siin olulise panuse andnud etnoloogid (aga ka folkloristid, arheoloogid jt), kes oma uurimistöö tulemusi on raamatute ja näituste kaudu inimestele tutvustanud. Nende uurimused on olnud aluseks kooliõpikute kirjutamisel, populaarteaduslike ajaleheartiklite sõnastamisel jne.

Etnoloogide töömeetodiks on ajast aega olnud välitööd ehk inimestega suhtlemine, nende käest teadmiste ja lugude, aga ka esemete kogumine. Sageli pidasid nad välitööpäevikut, kust võib leida ilmekaid lugusid kohtumistest ja muljetest. Näiteks käis 1931. aastal Iisaku kihelkonnas 26-aastane ERMi stipendiaat Hilda Konso. Ta kirjutas reisi alguses esimesest kohtumisest kohalikuga järgmist:

„11. aug. Mind juhataakse 82-aastase Toomas Vombergi juurde. Küsitlen teda pääsjalikult põllutöösse puutuvais küsimusis. Muidugi tuleb vahetult kuulata igasuguseid kõrvalisi jutte. Alul sellega harjumata, püüan püsida vastava ainekogu raamides, ent hilisemad kogemused näitavad, et peab laskma objektidel rääkida, mis neile meele tuleb ja ise vähehaaval jutu taas „õigesse roopasse“ juhtida. Selle tõttu objekt muutub palju jutukamaks ja vastutulelikumaks. Ja päälegi võib samases keskustelus kuulda palju etnograafiliselt huvitavat, kuigi see just mu praeguste otsekoheste ülesannete hulka ei kuulu. Ent sageli tuleb

sääluures igasuguseid perekonna ajalugusid ja draamasid kuulata.“ (ERM TAp 342)

Hilda Konso jätkas oma matka Tudulinna, mille kohta kirjutas järgmist:

„13. aug. saabun Tudulinna. Millegipärast oli eelarvamine, et see koht just eriti „etnograafiline“ on, ent eksisin. Igal pool on korralikud hooned ja inimesed ise võrdlemisi arenenud. Kavatsen siia mõneks päevaks peatuma jääda, et põhjalikult kõik küsimused vähemalt kord läbi küsitella. Leiangi mitu hääd objekti. Eriti tänulik olen Scharlotte Bambergile, kuna see andis palju huvitavat materjali. Veedan tema juures terve päeva ja järgmise, pühapäevase hommikupooli. Tema olevat päris oodanud, kunas tema juure tullakse mingsuguseid andmeid uurima. Võib-olla on ta teataval määral pettunud minu küsimusist, kuna ta just kirjanikku on oodanud, kellele romaaniaineid anda. Lubab ühe kirjaniku enese juure tasuta suvitama võtta, teeb mullegi sarnase ettepa-

Välitöödel on etnoloogid pildistanud üles erinevaid töövõtteid.

Pildil panevad Alajõe küla kalurid noota kuivama. Foto Uudu Rips 1952. ERM Fk 1203104

neku, mida mina aga kahjuks vastu ei saa võtta.“ (ERM TAp 342)

Need katkendid iseloomustavad ilmekalt etnoloogide töö väljakutseid ning raskusi. Varasematel aegadel käisid selle juurde veel halvad liiklusolud ja kehvad söögivõimalused. Kuid materjali on aastakümnete jooksul kogunenud rohkesti, palju väärtuslikku, millest ammutada teadmisi.

Selle aasta kevadel said Virumaa koolide õpilased proovida etnoloogi ametit. Rannapungerja Pärnaõue talu eestvõttel viidi läbi joonistusvõistlus, mille teemaks oli „Mina olen etnoloog. Joonistame esivanemate lugusid“. Etnoloogi ameti tutvustamiseks sõitsid ühel veebruarikuul esmaspäeval Peipsimaa poole ERMi muuseumiõpetajad Anti ja Natalia ning kogukonnatöö kuraator Terje. Nad külastasid Illuka ja Mäetaguse kooli ning Iisaku Kunstide Kooli.

Rääkisime veidi Alutaguse varasemast ajaloost, siinsetest asukatest ja nende keele ja kultuuri eripäradest, tutvustasime Eesti Rahva Muuseumi näitust ja Virumaa pärandit, mis ERMi kogudesse on jõudnud. Muuseumi kogudesse jõudev ese ei pea olema just ilus,

aga tal peab olema lugu (muuseumis nimetame me eset saatvat infot legendiks). Kahe sarnase eseme korral eelistab muuseumitöötaja seda, mille kohta on rohkem infot. Ja muidugi said noored kuulda, kes on etnoloog, millised on etnoloogi peamised töömeetodid, kus saab õppida etnoloogiks ja kus etnoloogid tööd leiavad.

Üks olulisemaid etnoloogi töömeetodeid on intervjuu – etnoloog esitab uuritavale inimesele küsimusi väga erinevatel teemadel, kuulab ja talletab hoolega kõik, mida vastaja räägib. Selleks aga, et head intervjuud teha, on oma oskused. Muuseumitöötajad näitasidki, kuidas tehakse intervjuud ja kui erinevalt käituvad intervjuu ajal eakad vastajad – mõni on jutukam, mõni ei taha sugugi rääkida. Lisaks jutustas Terje, kes ongi Tartu Ülikoolis etnoloogiks õppinud, oma erinevatest välitööprojektidest. Viimane neist viiski ta aastail 2020–2022 Virumaale, kus ERMi audiovisuaalse arhiivi tarbeks tehti eluloointervjuusid endiste kaevandustöötajatega. Nüüd on selle projekti tulemusena nii ERMis kui ka Eesti Kaevandusmuuseumis eksponeeritud näitus „Razrez“, mida iga huvi- line näha saab.

Kohtumise lõpuks jätsid muuseumitöötajad noortele väikese juhendi ja küsimustiku, mida kasutada, et vanavanematelt ja vanematelt nende tööelu kohta uurida ja siis kuuldu põhjal pilte joonistada. Just tööelu tundus olevat sobiv teema, millele algajad etnoloogid võiksid oma esivanematega intervjuusid tehes keskenduda. Ja tulemus oli suurepärase.

Joonistusvõistlusel osales 10 Ida-Virumaa kooli, esitati üle 140 pildi.

Töid hindasid ja tõstsid paremaid esile lisaks žüriile ka mitu muuseumi, külaseltsi ja kooli. 74 väljavalitud pilti pannakse suvel üles Alutaguse bussipaviljonidesse.

2025. a sügisel jõuab laste tööde näitus Eesti Kaevandusmuuseumi.

Laste joonistuste näitus „Mina olen etnoloog“ Alutaguse bussipaviljonides ja Kiviõlis jääb avatuks kogu suveks!

Tere tulemast ka IV Pärandipäevale kuulama suveseminari ja osalema töötubades 12. juulil ning külastama näitust „Peipsi põhjaranniku külaelu 20. sajandi alguses. Ferdinand Linnuse ja teiste ERMi etnoloogide välitööde materjalide põhjal“, mis on avatud 12.–13. juulil ning 16.–17. augustil.

Discgolfi nädalamängud

Ida-Virumaa nädalamängude sari on hoo sisse saanud.

II etapp toimus esmaspäeval Kiiklas, kus mängiti Libahundi nimelist väljakut 2 korda. Ilm oli üpris jahe ja kimbutas kerge tuul. Kohal oli 42 vaprat.

Kotkad e edasijõudnud mängijad	
1. Allain-Marco Anton – 62 viset	
Hundid e kogenud harrastajad	
1. Raimond Reiska – 66 viset	
Jänesed e algajad ja hobimängijad	
1. Toomas Uustalu – 69 viset	
Lendoravad e alustajad	
1. Hillar Neiland – 74 viset	

III etapp toimus kolmapäeval Mäetagusel Punase Panda rajal. Ilm oli taas veidi jahe, samas tavapäraselt Mäetagusel puhuvat tuult

ei olnud. Vihma ka õnneks ei tulnud, kuigi ähvardas ... ehk siis üsna head olud. Kohal oli 43 osalist.

Kotkad	1. Dan Sööl – 48 viset
Hundid	1. Danny-Rocco Anton – 50 viset
Jänesed	1. Juss Leinbock – 54 viset
Lendoravad	1. Kaspar Reesalu – 59 viset

IV etapp toimus kolmapäeval Mäetagusel Jäkäkaru rajal (Valge rada). Külma ja vihmase ilm ning jahe tuul tegid mängimise ebameeldivaks, aga selles hoolimata oli kohal 32 mängijat.

Kotkad	1. Sven Normak – 57 viset
Hundid	1. Raimond Reiska – 57 viset
Jänesed	1. Joonas Puur – 60 viset
Lendoravad	1. Jannes Niine – 65 viset

1. mail 2025 toimus Alutaguse Tervisespordikeskuses järjekordne Ida-Virumaa nädalamängude sarja etapp „Valge Kotkas“. Rajale asus 39 mängijat neljas divisjonis. Alutaguse männimetsade vahel kulgev tehniline rada pakkus osalejatele tõsist sportlikku väljakutset ja rohkelt emotsioone.

Kotkad	1. Raimond Reiska – 79 viset
Hundid	1. Markus Laanemets – 85 viset
Jänesed	1. Jordan Puur – 84 viset
Lendoravad	1. Jannes Niine – 89 viset

Sarja eesmärk on tuua rohkem mängijaid Ida-Virumaa radadele ning pakkuda head sportlikku kogemust nii harrastajatele kui edasijõudnutele. Täname Pargi Keskust ja Ida-Virumaa Spordiliitu sarja toetamise eest! Ootame nädalamängudele kõiki mängijaid.

Kurtna seltsimaja kutsub jaanieelsele jalutuskäigule

Ene Raudar
Kurtna seltsimaja juhataja

Suuremates linnades on populaarseks osutunud erinevad temaatilised jalutuskäigud. Tallinnas ja Tartus veab ajaloolane Jaak Juske huvilisi tutvuma erinevate hoonete ja nende eriliste lugudega, Viljandis toimuvad jalutuskäigud kohalikega, sh kirjandusliku kallakuga, meie kandis Kohtla-Järvel ja Jõhviski on huvilised mitmel korral ühisele kõnnile kogunenud, et siis eestkõnelejaga kohalikke lugusid lahti muukida.

Nüüd kutsub ka Kurtna kogukonnarahvas huvilisi 21. juunil omakandi (endiste ja praeguste) sportlastega

kohtuma ja jalutuskäiguga ise sportlikud olema. Igas peatuspaigas on ka väheke mängu ja mäluharjutusi. Alustame Vasavere külas Madritsa talus ja lõpetame kell 17 Kurtna noortekeskuse õuel, kus tuntud trikijalgpallur Richie Kaljulaid oma oskusi esitleb ning soovijatele ka õpetusi jagab. Kogunemine kell 13 Vasavere külas, Madritsa talus (Pannjärve ringilt 1 km Pannjärve poole, sealt paremale ja veel 1 km). Võimalusel jätke auto Kurtna seltsimaja või noortekeskuse juurde, kus on hiljem ka jalutuskäigu lõpp-punkt. Andke eelnevalt teada, kes sooviks transporti Kurtnalt Vasaverre, püüame korraldada (Ene tel 527 7994). Kohtume siis sõbraliksportlikul jalutuskäigul enne jaani.

Iisaku laadakorraldajad otsivad 7. juunil 2025 toimuvale laadale abilisi

Mari Raap
Iisaku Kihelkonna Muuseum SA direktor

OODATUD ON

- parkijad
- piletimüüjad

Palun helista (5646 0702 Mari) või kirjuta e-mailile info@iisakumuuseum.ee ja lepime tingimustes kokku. Töö saab tasuta-tatud. Eriti oodatud on need, kel olemas varasemad kogemused.

Ootame ka toetust laadaloterii korraldamiseks!
Juhul, kui oled avastanud oma kodus väärt-eseme, mida endal vaja pole, aga kellelegi võiks see siiski rõõmu teha, võid selle meie laadaloteriisse annetada.

Väga vabalt võib juhtuda, et sulle ei meeldi enam see Viiralti gravüür või oled tüdinunud oma kuldkäekellast, ära muretse- meie võtame tänuga su hästi hoiditud esemed muuseumi loteriisse rahvale jagamiseks. Samas on sul üle ehk ka mõni odavam, aga uus ja korras ese – ka see sobiks hästi jagamiseks. Tuua võib häid hoidiseid, mett, käsitööd ja mänguasju. Kingituseks võib olla ka teenus *á la lõhun* puud või jalutan igal õhtul sinu ämmaga 6 km. Paku välja – ootame põnevusega! E-mail: info@iisakumuuseum.ee või telefonidel 5344 8738 või 5646 0702 Loteriist saadud tulu kasutame muuseumi peasaali ja väljapanekute uuendamiseks.

KUULUTUSED

Müüa lõhutud küttepuid.
Möödud tellija soovi järgi.
Must lepp 60 eur/m³,
kask 70 eur/m³. Kohaletoomine tasuta. Tel 5836 5868

Ostan igasugust **vanavara**.
Pakkuda võib kõike. Kojukutsed, raha kohe kätte. Tel 5198 0371

Ostan metsa- ja põllumaad.
Pakume parimat hinda.
Tel 552 7322

Kutsetunnistusega arborist pakub oma teenuseid:

- ohtlike puude langetamine
- puude hooldusloikus
- puude hooldusealane nõustamine
- dendroloogiliste hinnangute koostamine
- eksperthinnangute koostamine.

Samas müüa:

- lehtpuu haket kohaletoomisega (sõiduauto käruka) 20 €/m³
- küttepuid pakkudena, pikkus vastavalt soovile 30 €/m³.

Telefon: 5156932, e- mail: idamets@gmail.com

MTÜ Tudulinna Kultuurikants
mälestab tänutundega
asutajaliiget

MATI UIBOMETSA
21.10.1951–1.05.2025

**Puhka rahus,
alati abivalmis, töökas
ja heatujuline kaaslane**

Kalmistupühad 2025

Iisakus pühapäeval,
29. juunil algusega kell 12

Mäetagusel laupäeval,
12. juulil algusega kell 11

Illukal laupäeval,
12. juulil algusega kell 13

Tudulinnas pühapäeval,
13. juulil algusega kell 13

Mälestame ŽANNA ŠKILJONOK
INGE UUDEKÜLL
MATI UIBOMETS

NIKOLAI LEMBINEN
ARVELD TUULING
HEINO PÄRN

KULTUURIKALENDER

• **25. mail** kell 12
Iisaku rahvamajas
MÄLUMÄNG
Oodatud on 3-liikmelised võistkonnad. Võistkondadel palume registreerida hiljemalt 23. maiks merle.pikhoff@alutagusevald.ee

• **28. mail** kell 17.30-20
Kurtna noortekeskuses
KURTNA NOORTEKESKUSE
HUVIRINGIDE HOOAJA LÕPETAMISE
KONTSERTPIDU
Kutsume kõiki noori ja lapsevanemaid kuulama ja vaatama, mida noored on huviringides omandanud. Hooaja lõpetamise muudab magusaks masinajäätis

• **29. mail** kell 10 ja 19
Iisaku rahvamajas
Oscariga auhinnatud Läti animafilm „VOOLUGA KAASA“
Kadunud tsivilisatsiooni lummavas sõnatuses elavad ning ajavad oma igapäevaseid asju üksnes loomad. Selle loo peategelaseks on vapper, ettevõtlik ja ka väga inimlik (ent mitte kunagi mitte-kassilik) kass, kes oma müstilisel eksirännakul kohtub paljude huvitavate karvaste ja sulelistega. Pärast suurt üleujutust tuleb kassil üksnes omaenda nutikusele tuginedes päästa ning ohutusse toimetada rühm naiivseid leemureid, laisk kapibaara, ulakad kured, majesteetlik mõökvaal ja üks täiesti ebausaldusväärne labrador. Pilet 6/5 €

• **30. mail** kell 14
Mäetaguse rahvamajas
ALUTAGUSE VALLA NOORTEPÄEV
Alutaguse koolinoorte tunnustamine
Peaesineja Liis Lemsalu bänd
Võimalus teha endast pilte fotopeegliga, magus üllatus
Korraldatud transport Alutaguse koolinoortele
Kell 14–18 Mäetaguse staadionil võimalus lustida batuutidel

• **31. mail**
Tudulinna kogukonnamajas
TUDULINNA PÕHIKOOLI KOKKUTULEK
Tudulinna hariduse andmise 180. aastapäev
Kell 10–16 koolimaja uksed avatud
Kell 10.30 avasõnad mälestuste paigas, seejärel küünalde süütamine kalmistul
Kell 13 kontsert rahvamajas, järgneb koosviibimine
Kell 10–12.30 Koolimajas avatud näitus ja kohvik
Kell 12.30 rahvamajas avatud kohvik

• **1. juunil** kell 10-12
Kohtla-Nõmme staadionil
IDA/VIRU LASTEAEDADE X LAULU- JA TANTSUPIDU
Osalevad ka Alutaguse lasteaiad

• **4. juunil** kell 7.20
Pagari mälestuskivi juures
EESTI LIPU PÄEV 141
Tähistame pidulikult Eesti lipu päeva. Osaleb Kaitseliit

• **5. juunil** kell 15.30
Pagari seltsimajas
VÕIMLEMISTUNNIID VANUSEGRUPILE 55+
Projekti „Olgem toimekad ja tegusad Pagaril” raames.
Juhendab füsioterapeut Merily Murdsalu
Tasuta

• **7. juunil** kell 10
Iisaku muuseumi juures
IISAKU KÜLALAAT
Tule uudistama puuistikuid, leia kauneid lilili kodu kaunistamiseks ning avasta palju muud huvitavat. Muusikat teeb ansambel Justament ja päeva juhib Heinar Juuse. Rahvast rõõmustavad ka omakandi andekad kohalikud lauljad ja tantsijad, kes enne suuremate pidude lavadele astumist meilegi oma oskusi näitavad. Tule naudi ja ela kaasa!

• **8. juunil** kell 16 Toila laululaval
VIRUMAA LAULUPIDU
„MEIL ON LAULUD LAULDA“
Meil on laulud, mida laulda. Meil on lood, mida jutustada. Meie oma inimesed, meie oma laulupidu. Üks ja oma, meie Virumaa laulupidu. Sündmus algab kell 16.00 traditsioonilise rongkäiguga, millele järgneb laulupeotule süütamine ja kontsert, kus astub üles tuhatkond lauljat Ida- ja Lääne-Virumaalt. Laulupeo kunstiline juht: Elo Üleoja Orkestrijuht: Mart Aus
Liigijuhid: Tanja Elken, Anu Pungas, Olga Portnova, Küllike Šapovalov, Aleksandr Saveljev. Tasuta

• **14. juunil** kell 17 **Rakvere staadionil**
VIRUMAA TANTSUPIDU "VIRUPÄRANE"
Murul kohtuvad üle 2000 tantsija mudilastest vanavanemateni nii Lääne- kui Ida-Virumaalt.
Pidu heidab pilgu virulaseks olemisele ning Virumaa erilisusele.
Piletid müügil Piletilevis, kohtade arv piiratud

• **14. juunil** kell 15 **Siimumäe talus**
VOLTIZEERIMISE VÕISTLUSED
Esimene voltizeerimise võistlus Ida-Virumaal. Kohustuslik kava pukil ning vabakava hobusel, kohtunikuks Eesti Ratsaliidu voltizeerimise mänedžer

• **14. juunil** **Mäetaguse kirvehallis**
EESTI LAHTISED KAHETERALISE KIRVEVISKAMISE MEISTRIVÕISTLUSED JA VÄLIAREENI AVAMINE
Tule ja saa osa ainulaadsest sündmusest – näed, kuidas maailma parimad kirveviskajad oma oskusi demonstreerivad, saad ise proovida iidset ja põnevat ala ning nautida ansambel Fööniksi esinemist.
10.00 Võistlustele registreerimine
11.00 Pidulik võistluste avamine
12.00 Võistluste algus
14.00–15.30 Ansambel Fööniks
16.00 Finaalid
18.30 Autasustamine

• **21. juunil** **Kurtna kandis**
JAANIEELNE JALUTUSKÄIK
Algus kell 13 Vasavere külas Madritsa talus ja lõpp kell 17 Kurtna noortekeskuse õuel

• **23. juunil** kell 20 **Iisaku lauluväljakul**
ALUTAGUSE VALLA JAANIÕHTU
Tantsuks ansambel Kardemon.
Õhtut juhib Valdik Kask.
Erinevad jaanimängud ja tegevused.
Söögi- ja joogipoolist pakub Kene Catering.
Kell 20–23 avatud noorteala, toimub Siimumäe talu hobu- ja ponisõit (tasuta), avatud Kurtna noortekohvik, kust saab osta pannkooki, *popcorni* ja jäätist.
Külalisi sõidutab jaaniõhtule ja tagasi jaanibuss, pilet 1 € (üks ots).
Jaanibussi lisainfo ja registreerumine kuni 9. juunini
huvikeskus@alutagusevald.ee või 3366960
Jaanibussi marsruudid (buss peatub marsruudile jäävates bussipeatustes):
Buss NR:1
18.45 Kurtna-Iluka-Kuremäe-Iisaku
19.30 Tudulinna- Iisaku
Buss NR:2
18.45 Jõetaguse-Kalina-Pagari-Atsalama-Ereda-Kiikla-Mäetaguse-Iisaku
Buss NR:3
18.45 Jaamaküla-Vasknarva-Remniku-Alajõe-Kuru-Kauksi-Iisaku.
Tagasi sõidavad bussid samadel marsruutidel kell 23.00 ja 1.00.
Bussid sõidavad ainult eelneva registreerumise alusel transpordisoovi olemasolul

TÄPSEM INFO
Alutaguse Huvikeskuse kodulehel
www.alutagusehuvikeskus.ee või
Alutaguse valla kodulehel
www.alutagusevald.ee/kalender
Alutaguse Huvikeskus
tel 336 6963 ja 5885 9979,
huvikeskus@alutagusevald.ee

• **Mäetaguse mõisas**
SUVEETENDUS "ROOSIVÕTI"
Etendused toimuvad:
Juunis: 27, 28, 29
Juulis: 4, 5, 11, 12, 13, 19, 20, 24
Augustis: 9, 16, 17, 22, 23, 29, 30
Mäetaguse mõis on von Rosenite käes olnud üle 200 aasta ning omab väga tähtsat rolli Eesti ajaloos. Teada on, et peaaegu kõik von Rosenite meesjäreltulijad olid tihedalt seotud sõjaväe ja sõjandusega kuid neil olid ka ju naised ja ka nende elulood on olnud värvikad. Sellele pöörabki tähelepanu Mart Sanderi suveetendus „Roosivõti”.
Piletid müügil Piletitaskus, pileti hind 28/33 €

• **28. juunil**
LAULU- JA TANTSUPEO TULETEEKOND
ALUTAGUSEL
10.00 Rannapungerja tuletorni juures
Tule vastuvõtutseremoonia, Jõgevamaa annab tule üle Ida-Virumaale, sõnavõttud. Esineb segarahvatantsurühm Avitagused, sabaatantsuga tule teele saatmine
10.50 Iisaku lauluväljakul
Esinevad Iisaku segakoor, Sigin-Sagin nais- ja segarühm
11.40 Mäetaguse mõisa ees tervitavad peotuld
Mäetaguse Orkester ja Atsalama segakoor
12.20 Kiikla rahvamaja ees
Tuld tervitavad Kiigelinu tantsijad ja teatrinukud Von Rosen, Kotzebue ja Arvelius

• **30. juuni-12. juuli**
Alutaguse vallas
ALUTAGUSE ÕPILASMALEV

• **3.-6. juuli Tallinnas**
XXVIII LAULU- JA XXI TANTSUPIDU "ISEOMA" 2025
Osalevad Alutaguse valla kultuurikollektiivid

• **Juuli-august**
RANNAPUNGERJA LOOMEKOJA
MAALIMISE LAAGER
Juhendajad: Mari Riin Mölder ja Maila Merilo kunstiateljeest Leekpea.
Eelnev kogemus maalimisest akrüülvärvidega pole vajalik.
Pileti hind 25 €, kõik materjalid ja töövahendid on kohapeal olemas. Toitlustus ja ööbimine hinna sees.
Tule ja avasta endas uusi oskusi ja anna loovusele võimalus.
Kutsu kaasa pereliikmeid 16+ (soodustus -5 €) ja veeda kvaliteetsega koos nendega.
Rühmades kohad piiratud.
Toimumisajad: 28–29.07, 31.07–01.08, 2.–3.08, 5.–6.08, 9.–10.08.
Eelregistreerimine 5442 0003, airabauman@gmail.com

NÄITUSED

- Alates 8. maist Janne Kullamägi makrameenäitus Iisaku rahvamajas
- Alates 7. maist Dmitri Kuzmini maalinäitus Mäetaguse rahvamajas
- T–R 9–16 Võimalik tutvuda uue vadjaga toa püsiekspositsiooniga Iisaku Kihelkonna Muuseumis

MÄETAGUSE RAHVAMAJA TRIIBUKORIDORIS

DMITRI KUZMINI
MAALINÄITUS
“Ühepäeva maalid”

MAI - AUGUST
Avatud rahvamaja lahtiolekuaegadel

- Haljasalade niitmine ja trimmerdamine
- Heki piiramine, võsalõikus
- Sügisel puulehtede koristus

